מוסף ידיעות אחרונות

כולל:

זמנים במטבח

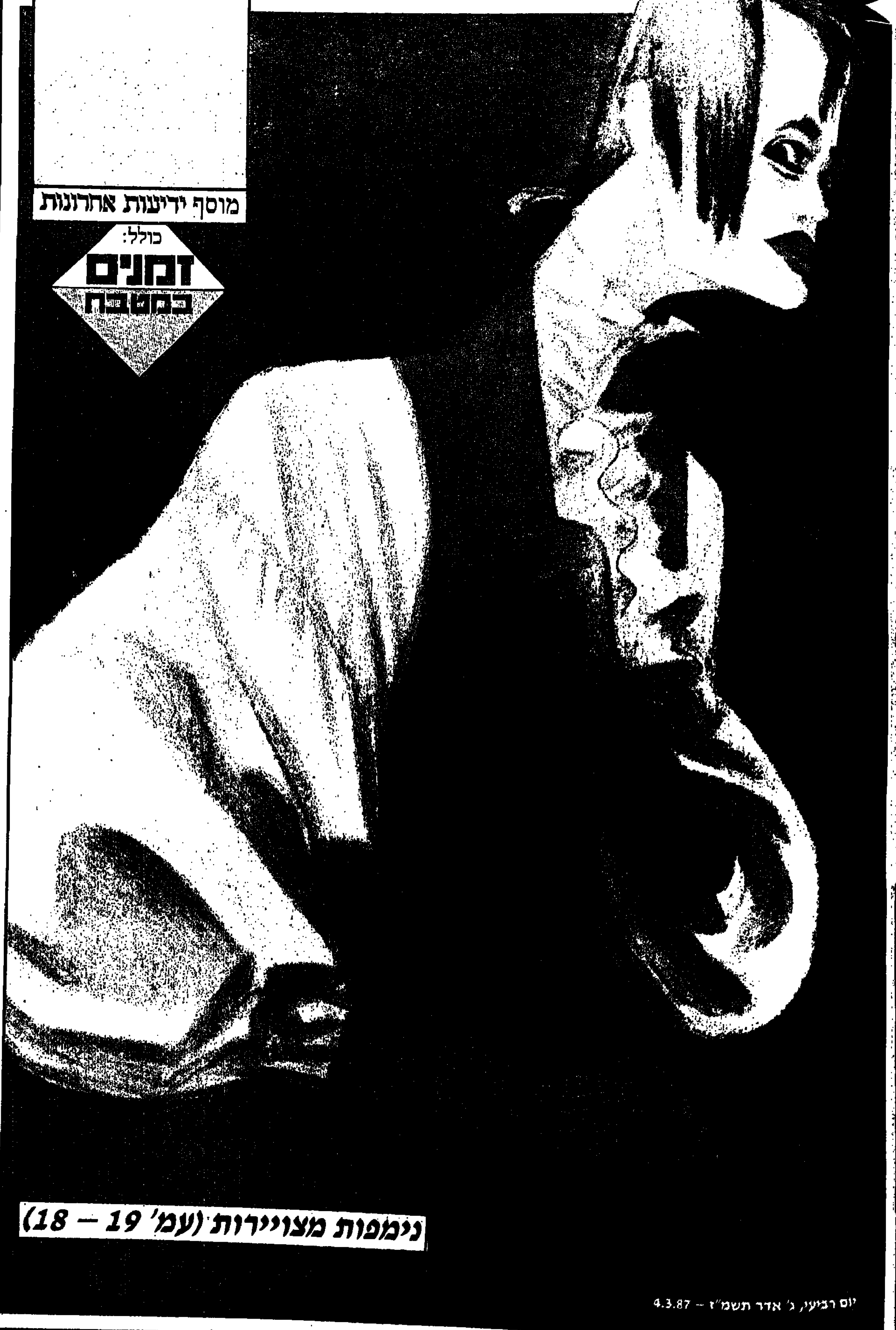

נימפות מצויירות (עמ' 19 — 18)

יום רביעי, ג' אדר תשמ"ז – 4.3.87

בסוף הערב גם היא תריח מ- BRAGGI

בראג'י. אפטר שייב, קולון, קולון ספריי לגבר.

את "בראג'י" ניתן להשיג בחנויות הבאות:

תל־אביב: שק"ם אבן־גבירול; המשביר לצרכן; דיזנגוף סנטר; כל־בו שלום; סופרפארם רמת אביב; פרפומריה יסמין אבן גבירול 22. **רמת־גן:** סופרפארם קניון איילון. **הרצליה:** סופרפארם נווה אמירים. **רחובות:** כל־בו יהודה, הרצל 196. **אשקלון:** שק"ם. **חיפה:** המשביר לצרכן; שק"ם. **כרמיאל:** כל־בו גבי מרכז מסחרי. **עכו:** פרפומריית לילך, בן עמי 45. **ירושלים:** המשביר לצרכן; אלבא, בן יהודה 7. **נתניה:** שק"ם. **ראשל"צ:** כל־בו קיס מי, רוטשילד 68.

קיית בוש: בלי תיקשורת

קורין שארפ: חיים בחו"ל, זה סוג מסוים של התמכרות

יוני נמרי: כמו ג'נטלמן

קיית בוש
צימחונית נורמאלית מאוד

הזמרת קיית בוש ידועה כמי ששומרת מרחק מזרקורים ומאמצעי־התיקשורת. היא מצניעה את חייה הפרטיים ואינה מככבת בטורי הרכילות, למרות שלאור הצלחתה העיקבית זה שבע שנים, מנסים לא פעם 'לעלות עליה'.

קיית, 27, מעדיפה להסתגר בבית הוריה, קוטג' כפרי פסטוראלי במחוז קנט, מאחורי גדר חיה וגן שדומה לג'ונגל פראי. מסיבות חברתיות משעממות אותה וסיבובי הופעות גורמים לה עייפות. היא נמנעת מטיסות ואוהבת את חברת הוריה, אחיה וידידים קרובים. היא מנהלת רומן עם גבר הקשור בעסקי שעשועים. את זהותו היא מצליחה להסתיר זמן רב. „אלה הן מערכות־היחסים האמיתיות של החיים ואין צורך לתת דין וחשבון", אומרת בוש, שאלבומה „הסיפור כולו", מעין סיכום של שבע שנות קאריירה, יצא בארץ לפני כחודש וכבר מתכוננים לאלבומה הבא „ניסיון 4".

באחרונה יצאה הזמרת השקטה למילחמה. מילחמת הצימחונות. סולן להקת רוק־כבד אנגלית, ניסה את כוחו במשיכת תשומת־לב יחצ"נית: „על־ידי צימחונות אפשר בהחלט להיפטר מה'נורמאליות' ואפילו לנטוש את שפיות הדעת. יש משהו חיוני כאנזימים של בעלי־חיים", הצהיר מאק סמית.

הפעם ניאותה קיית בוש לאמצעי התיקשורת. קיית, צימחונית איריאלוגית מגיל 16, הוזמנה להתראיין כהוכחה חותכת ליעילות ולנורמאליות של צימחונות. „הקאריירה שלי התחילה בדיוק אחרי שהחלטתי להיות צימחונית", סיפרה בראיון לשבועון בריטי. „לא יכולתי לשאת את הרעיון של הרג בעלי־חיים במטרה לאכול אותם. מאז אני רגועה יותר, חושבת בצלילות ועובדת כקצב". את התוצאה, פרקים מתוך הקאריירה העיקבית של קיית, הקרינה חברת סי.בי.אס. בסירטי וידיאו כשבוע שעבר ברוק־קפה שבמלון ימית.

קורין שארפ
קוריוזים תיירותיים

„אני חיה את עולם התיירות. אפילו אין לי זמן להינשא. בעצם זה גם לא כל־כך חשוב כשיש עבודה מעניינת כמו תיירות, שהיא עולם מלא חוויות והפתעות", הצהירה קורין שארפ, בלונדית תכולת־עין, האחראית מטעם המשלה הבריטית על קידום התיירות מישראל, מיוון ומקפריסין לבריטניה.

קורין שארפ למדה בנעוריה בפנימייה בשווייץ. כששבה לבריטניה הבינה שחיים בחו"ל, זה סוג מסויים של התמכרות. עזבה את עבודתה כיועצת־יופי ונסעה לגרמניה ללמוד גרמנית. כשחזרה, התקבלה לחברת „תומאס קוק", ונשלחה לחמש שנים בנורבגיה. מאז הייתה כמה שנים בניו־יורק, בדרום־אפריקה ובקנדה, שם ניהלה את הסניף של רשות התיירות הבריטית.

„בקנדה טיפלתי פעם בקידום־מכירות למלון מסויים במחוז קנט באנגליה. סידרתי לבעלת המלון ראיון בטלוויזיה הקנדית. המראיינת שאלה אותה: 'האם יש לך שלט המציין מיטה־וארוחת־בוקר? 'לא, איני אוהבת להידפק אחרי עשר בערב', השיבה המרואיינת. לפחות, זה מה שהבין הציבור הקנדי הממוצע. האשה, בסיגנון הדיבור המאוד בריטי שלה, התכוונה לומר, כמובן, שאינה אוהבת שירפקו על הדלת אחרי עשר בערב. זה ההבדל שבין אנגלית־בריטית לאנגלית־קנדית או אמריקנית או דרום־אפריקנית וזוהי דוגמה לקוריוזים שיש בענף התיירות כשנוסעים ברחבי העולם", סיפרה קורין שארפ, אשת עולם, 16 שנים ברשות התיירות הבריטית.

רמי ברוך ורונית פורת
מכת פרספקס

רמי ברוך ורונית ברוך: כמו קריאה לעזרה

התפאורה של הצגת „המסע של אמא קאבורי" בתיאטרון הקאמרי מורכבת בעיקרה ממערכות פרספקס שקופות. במהלך החזרות הירבו שחקני ההצגה להיתקל בתפאורה. „כל פעם עבר מישהו את טבילת הפרספקס שלו", סיפר רמי ברוך לאחר הצגת הבכורה שנערכה בשבוע שעבר. „היה קשה להתרגל לשקיפות הזאת. היינו שומעים זבנג, וידענו: עוד ראש כמעט הלך..."

בחזרה הגנרלית נמנע אסון, אולי דווקא תודות לפרספקס. רונית פורת, המגלמת את דמות האם – כפי שהבן (רמי ברוך) רואה אותה בדימיונו, נכנסת לתוך ארגז פרספקס וכביכול גוועת בעשן המוזרם לתוכו. העשן פעל כמו שצריך ואף יותר מדי. „פיתאום שמענו קולות מוזרים בוקעים מתוכו. בגלל העשן והרעשים היה קשה להבחין, שרונית באמת מנסה לקרוא 'הצילו'", סיפר רמי ברוך.

„הסתבר שנכנס יותר מדי עשן לארגז הסגור ורונית כמעט נחנקה. הודות לשקיפות החומר ראינו בכל זאת תנועות של קריאה לעזרה. הפסקנו את ההצגה, חילצנו את רונית ומאז מזרימים לה פחות עשן לארגז".

יוני נמרי
מסע אל עמקי הג'ונגל

במסיבת יום ההולדת החמישי שנערכה בשבוע שעבר לפאב־מיסעדה „המסבאה", שבצפון תל־אביב, גנב את ההצגה הזמר יוני נמרי שזה עתה חזר מחו"ל. קולו החם הלהיב גם את אחיו, הצייר שאול נמרי, שעלה ושר בעצמה נמרית את „זו הדרך שלי" (במקור פרנק סינטרה).

בסוף שנות ה־70' ידע יוני נמרי הצלחה גדולה באירופה. הוא ישב בפאריז והקליט. שיריו צעדו במצעדי הפיזמונים. ניבאו לו קריירה גדולה. הכל קרס בחצות של יום־הכיפורים 1979. אשתו, דוגמנית הצמרת זיגי, מתה לפתע משטף־דם במוח. בת 23. בחודש השמיני להריונה. בהחלטה ספונטאנית עזב את פאריז, את הזיכרונות. רצה להתרחק.

לונדון האירה פנים ליוני יפה התואר, אבל לא באותה מידה. ניסה להתגבר על הצער. בין השאר באמצעות רומנים עם יפהפיות זוהרות. מאז הוא ממשיך לחפש את דרכו. שנה שלמה ישב בפרו, כתב מוסיקה לסרטים וכאחד מהם גם שיחק. סרט דוקומנטרי על שבט קניבאלי ההולך ונכחד, הוביל אותו למסע ארוך ועמוק בתוך הג'ונגלים של האמאזונס. חוויה בלתי נשכחת שעוררה מחשבות על חיים חדשים. בעיקר חזרה לארץ, לשורשים.

יוני נמרי, חי בין לונדון, ניו־יורק ותל־אביב. עכשיו החליט להשתקע בארץ. אחת הסיבות הטובות, חברתו לחיים הדוגמנית לורי ניצן.

בין התוכניות: תקליט חדש ומועדון־לילה „שבו יתנהג הגבר הישראלי כמו ג'נטלמן", לדבריו. „בארץ עדיין צריכים ללמוד מה זה דרך ארץ בין אדם לחברו. את זה אני מתכוון לעשות במועדון שאפתח, מועדון חברים, כשמו כן הוא. בלי כרטיסי חבר. לחברים של ממש".

פיליפ קורנו
איפור סובב עולם

„ירוס נסיעות כרוני", הביא את פיליפ קורנו לעסוק במיקצוע המאפשר לו לנסוע 200 יום בשנה. כך הגיע כשבוע שעבר לארץ.

קורנו, בן למישפחה פאריזאית בורגנית, היה אמור להיות מהנדס או רופא. בגיל 17 נסע ללונדון בעיקבות ידידים, נקלע לחברה של דייויד בואי והלך שבי אחרי הדקדנטיות הזוהרת של לונדון בתחילת שנות ה־70'. „היה לי נדמה שכולם מתאפרים והולכים עם פאייטים", סיפר קורנו, אחד מאמני האיפור הטובים בעולם. „כשחזרתי לפאריז ואמרתי לאבי שאני רוצה להיות מאפר, מיהר לרשום אותי ללימודי סינית באוניברסיטה. נרשמתי ללימוד איפור. כאשר עשיתי בו תואר אקדמי, נרגע אבי".

מאז נוסע קורנו ברחבי העולם. כמאפר הראשי של בית „לנקסטר" מוזמן קורנו לאפר אח"מים בארצות שונות, ביניהם נסיכות סעודיות. „בשבילן המאפר הוא שעשוע או צעצוע. הן קונות בכמויות, ומשלמות בזהב, טבעות או שעונים".

גם בעל מיקצוע אסתטי עובר חוויות קשות. נקלע למהומות פוליטיות, כמו אימי הדיקטטורה בהאיטי. „כשאיפרתי את אשת נשיא האיטי ב־1981, הייתי מוקף 4 שומרים חמושים בחומרי־נפץ", סיפר.

קבלת־הפנים בארץ לא היתה מלבבת. עם הגיעו לנתב"ג החרימו אנשי המכס את מכשיר הרדיו שהוא נושא איתו מארץ לארץ. „זה התחביב שלי. אני יוצר קשר עם אנשים בעולם באמצעות המכשיר הזה", ניסה להסביר. מסתבר שבישראל צריך אישור ממשרד התיקשורת למכשיר כזה.

קורנו, צעיר אופטימי, הדגים והסביר במשך חמישה ימים, כיצד יש להתאפר בארץ כמו שלנו. „את האיפור יש להתאים למזג האוויר, לצבע העור, לתווי הפנים".

פיליפ קורנו: 4 שומרים חמושים

סוזן דיי
חלומות הוליווד

סוזן דיי: מתגעגעת אל מיי

מיי גריר בסרט „אקו פארק" חולמת להיות כוכבת הוליוודית. בינתיים היא עובדת למחייתה כמלצרית ומגדלת בקושי את בנה הנרי בן ה־8. אומרים שהתפקיד נתפר לפי מידותיה של השחקנית המגלמת אותו, סוזן דיי, גרושה ואם לילדה בת שבע, שידעה אף היא תקופות של מצוקה בשולי הזוהר.

בארץ זכורה סוזן בעיקר מתפקידה כלורי, הבת בסידרת הטלוויזיה „משפחת פארטרידג'". סוזן היתה דוגמנית צעירה בניו־יורק כשהתקבלה לתפקיד. היא עברה ללוס־אנג'לס כשהוחתמה על חוזה לארבע שנים. כשהסידרה נגמרה, נרשמה אצל סוכן שחקנים וקיבלה כמה תפקידים של „נשים בסכנה", לדבריה. „תמיד הייתי הבחורה הקטנה והמיסכנה שאיזה כוח טמיר או סיטואציה נוראה מאיימים עליה".

סיפור אהבה בינה לבין הסוכן הביא לנישואין וללידת בתה. „באותה תקופה הייתי מכורה לעבודה. מה שנקרא 'וורקוהוליק'", סיפרה לאחר הקרנת הבכורה של „אקו פארק" בלוס־אנג'לס. עם המעבר לחיי נישואין שקעה בניהול משק הבית, דבר שלא היה לרוחה. הנישואין הסתיימו בפיצוץ, שגרר הידרדרות נפשית. סוזן נאלצה להתמודד עם החיים בשולי הוליווד, לאחר שלא שיחקה שנים אחדות. אחר־כך החליטה לנסות שוב.

„'אקו פארק' הוא מחווה לצעירים שלא נולדו אל תוך ההצלחה. אלה שמודעים לכך שהיא לא תידפק על דלתם אם לא יילחמו, אבל ממשיכים לקוות ולשאוף למרות האכזבות", אומרת סוזן, המזדהה עם התפקיד עד כדי הצהרה כמו „אני ממש מתגעגעת אל מיי". לפחות במיקרה שלה המילחמה היתה כדאית. „אקו פארק" הוא ההוכחה לכך.

מורטן הארקט
פירחח רציני מאוד

מורטן הארקט: אורכידיאות, תנינים, ומרגרט תאצ'ר

מורטן הארקט, סולן להקת „אהא", שאלבומה „ימי פירחחות" יצא לאור בארץ, הוא לא רק בחור נאה מאוד, אלא גם רציני ורחוק מפירחחות. „מרגרט תאצ'ר היא בדיוק מה שאנגליה צריכה כיום. יד חזקה", הצהיר מורטן בראיון לשבועון בריטי.

בתחילה נשאל מורטן שאלות של מה אוהב ומה שונא. על השאלה האם הוא מטריאליסט, השיב: „רק אם אני נדלק על משהו מסויים. בגיל צעיר יותר הייתי בעניין של...איסוף אורכידיאות (סחלבים). כל־כך נדלקתי על העניין, שהייתי בונה להן את קופסאות הזכוכית המיוחדות. ביזבזתי הרבה כסף על התחביב הזה, אבל נהניתי".

ההידלקות הבאה בתור שלו, היתה על...תנינים. „במשך זמן רב גידלתי תנין ששמו אקאיומאנה. אפילו בניתי לו בריכה מיוחדת בבית".

„ההידלקויות הקטנות יותר חשובות לי מכסף. לכן אני לא מסתדר עם מה שקורה כיום בארה"ב. כסף זה המטרה היחידה של האמריקנים. ארה"ב כבר אינה אותה אומה שאפתנית אינדיבידואלית שבה כל אחד יכול לטפח את רוחו. החוט הדק שבין אמביציה לתאוות בצע נמחק. החברה המערבית נהיית יותר ויותר קשוחה ומקפחת, והחלשים סובלים. אני סוציאליסט. המוסריות והמישמעת חשובים לי. הם בונים את המיסגרות החברתיות".

הצהרת כוונות די מפתיעה מפיו של סולן להקת־דיסקו מצליחה, שזכה השנה בתואר אליל היופי הגברי. עוד הוכחה לנפילת הפאנק וגרורותיו.

גרשון פלוטקין וזמירה חן
סקסית וגם רעה

„פלוטקין הקדים את הפאנק ואת 'דיינסטי' (שושלת) בכמה שנים טובות", אמרה הזמרת זמירה חן במסיבה שערך תיאטרון הקאמרי באולם צוותא, לבימאי הוותיק גרשון פלוטקין, ליום הולדתו ה־70.

„באמצע שנות השישים שיחקתי את ושתי במחזמר „אסתר המלכה". הקונספציה שבנה לי פלוטקין היתה תקדים לאלכסיס מ'שושלת'. תפקיד סקסי של כלבתא. היה לי קשה להרגיש את הדמות. יותר מדי רעה. יום אחד היו שתי הופעות בערב. אחרי ההופעה השנייה הצטלמנו לסרט פירסומת למחזמר. מרוב מאמץ לאור הזרקורים, קיבלתי דלקת עיניים. למחרת לקחו אותי אל ד"ר גיטלר (ז"ל) שציווה עלי לשבת יום שלם בחדר חשוך עם טיפות־עיניים. אמרתי שההצגה חייבת להימשך. פלוטקין הציע פיתרון: שאשחק את ושתי עם מישקפי שמש אוואנגארדיות, כאלה שכעבור שנים הפכו לפאנק".

זמירה חן וגרשון פלוטקין: דלקת עיניים לאור הזרקורים

„עליתי לבימה ומיצמצתי מאחורי המישקפיים. לא יכולתי לשאת אפילו מעט אור. המאבק הזה במיצמוץ דרך המישקפיים הפרה־פאנקיסטיים של פלוטקין, הביא לי את ההשראה לדמות של ושתי שקודם לא יכולתי להתמודד איתה", סיפרה זמירה, שהגיעה אחרי סיבוב הופעות בארה"ב במטרה להתיישב בארץ, אחרי שנים רבות בין ניו־יורק לתל־אביב.

השבוע יצא תקליט השדרים שלה ובו שני שירים ראשונים מתוך אריך הנגן „לא הפכתי ליבי", שיודפס בקרוב והמכיל שירים ולחנים שאת כולם כתבה בעצמה.

ברברה אופנהיים־טננבאום
מסרבת להיות קישוט

ברברה: שיחות פולניות ליד המסלול

אילו היו לה יותר אמביציות, ודאי היו רואים אותה גם על האקרנים. לפחות תפקיד קטן בסרט. ברברה, חמש שנים דוגמנית מסלול. לעת מצוא תצלומי אופנה ופירסומות. ילידה שוכח מבית פולני. אילמלא נולדה בלודז', יכלה אולי להיות אחותה הקטנה של ז'קלין ביסט.

כיוון שלא כל יום פוגשים יפהפייה ישראלית צעירה דוברת פולנית רהוטה, יש מיקרים שבהם שומעת ברברה, תוך כדי צעידה על המסלול, דברי ביקורת הגולשים לא פעם לחרפות בפולנית עסיסית. „הנשים שבקהל לא מעלות על דעתן, שאיזו דוגמנית מבינה אותן והן מתבטאות בחופשיות. אני מחייכת ביני לבין עצמי וממשיכה", סיפרה ברברה, אחרי תצוגת האופנה שערכה חברת 'מנפאואר' לעובדות מצטיינות במלון „רמדה" תל־אביב.

ברברה טיפוס מיוחד. „לפעמים מתקשרים, מציעים תפקיד קטן בסרט, תמיד זה קשור בהתפשטות ואני לא מעוניינת. כאשר מבקשים שאגיש פרחים באירוע יוקרתי, אני מסרבת. לא אוהבת לשמש קישוט". חיה רחוק מהזוהר, שכביכול נילווה למיקצוע. בקרוב מתעתדת לעבור עם הבעל והתינוקת נטשה, למושב ליד בנימין. אוהבת בעלי־חיים. פעם גידלה קוף. אפילו חשבה להיות וטרינרית. לבסוף התפשרה על סיפרות כללית. את הדוגמנות משלבת עם דיילות ב„אל־על" ועם חיי מישפחה חמים.

חקלאית פגי פוני: אני אוהבת את המקום, ורואה בו בית קבוע

חקלאית בדם

כמו הרבה משקים במושבים, גם המשק שלה נקלע לחובות כספיים. פגי פוני, 33, גרושה, חברת מושב שדה־ניצן, לא מצליחה לצאת מהחובות. ויש לה טענות על יחס לא הוגן • שתי גרושות, ששקעו גם הן בחובות כבדים, נאלצו לעזוב את המשק, על ילדיהן ומיטלטליהן • פגי היא אשה עקשנית, נאחזת בציפורניים בפיסת־הקרקע שלה. ניצבת מול כולם. לא תרשה לאף אחד לנשל אותה

מאת שוש מימון

צילם: איל פישר

פגי פוני, חברת מושב שדה־ניצן וממקימיו. בת 33, גרושה, ללא ילדים, חקלאית. כמו הרבה משקים במושבים, גם המשק שלה נקלע לחובות כספיים. פגי לא מצליחה לצאת מהחובות, והריבית הבנקאית רק מגדילה אותם יותר ויותר. היא נמצאת במערבולת ללא מוצא.

לפני כשנה פנה אליה ועד המושב בהצעה: „המשק שלך שווה את סך החובות. עזבי את המשק, ופני את המקום למשפחה אחרת".

אין זה סוד שבמושבים וכקיבוצים מעדיפים אותך נשואה. אשה לבד מאיימת על השקט הנפשי שלהם. פוני אינה המיקרה הראשון במושב שדה־ניצן. שתי גרושות, ששקעו גם הן בחובות כבדים, נאלצו לעזוב את המשק, על ילדיהן ומיטלטליהן. פגי, אשה עקשנית, נאחזת בצפורניה בפיסת הקרקע שלה. נשבעת שלא תיתן לנשל אותה.

פגי פוני, מונולוג:

אני כל־כך עייפה, נפשית. ואני לא מתכוונת לוותר – על הבית שלי, על המשק שלי ועל המקום שלי, שום לחץ תיצוני ופנימי לא ישבור אותי.

לפני 13 שנים נישאתי, ועליתי לשדה־ניצן עם תום, בעלי דאז. המושב שוכן ליד קבוץ מגן־כרם שלום. היינו בגרעין הראשון. עשר מישפחות. רובם עולים חדשים, אנגלו־סכסים. תום ניו־זילנדי. אני הייתי הצברית היחידה בקבוצה. כשהגענו לא היה שם כלום. כל אחד קיבל בית וחלקה, והתחיל לעבד. במשך השנים הצטרפו עוד מישפחות. היום מונה המושב 57 מישפחות. אחרי שבע שנים התגרשתי. תום עזב, ואני קיבלתי את המשק פלוס החובות שעמדו אז על 5,000 דולר.

כשקיבלתי את המשק, היתה זו שנת הפסד. לא הרווחתי, רק כיסיתי את ההוצאות. בינתיים החוב תפח. את ההוצאות והריבית כיסיתי, אבל הקרן תפחה. היו תוכות שמעולם לא הצלחתי לסגור.

אני מחזיקה את המשק לבדי כבר שש שנים. מגדלת עגבניות בחממות. יש לי יבולים יפים. המשק מכניס כ־25 אלף שקלים ברוטו כשנה. במשך כל השנים, משנת 80' עד היום, כל מה שאני מרוויחה הולך כדי לכסות את החובות.

הבעיות החלו לפני כשנה. כמו בכל מושב עובדים גם אצלנו קיימת אגודה חקלאית, שהכל עובר דרכה, כולל השיווק. בספטמבר 85', שבועיים לפני שזרעתי, בא אלי עודד בר, מרכז המשק, ואמר לי: 'פגי, אין לך סיכוי! אין סיכוי שתצאי מהחובות, ולכן אין לך סיכוי להמשיך לנהל את המשק. קחי את המיטלטלין שלך ולכי'. הוא דיבר בטון של מי שחפץ בטובתי. אבל מובן שמאחורי נופת הצופים הזו הסתתרה כוונה ברורה שאעזוב את המשק.

ברור לי, שאילו הייתי נשואה הוא לא היה מעז לפנות אלי. בגלל שאני לבד, חשב שאפשר לסלק אותי משם. מבחינתם, עדיף להם שתיכנס במקומי במקומי מישפחה.

לפני כשנה, בנובמבר 1985, קיבל ועד המושב הלוואה ממישרד החקלאות למשקים בעלי חובות. גם אני ברשימה. אושרה לי הלוואה בסך 20 אלף שקל, בדיוק סך כל החובות שלי אז. אבל המושב מחזיק אצלו את ההלוואה. בכלל לא ידעתי שקיבלתי הלוואה. זה נודע לי רק באפריל.

אז גם נתקלתי אצל הגיזבר במיכתב, שלפיו הוכנסתי לרשימת העוזבים שהוגשה לסוכנות היהודית. מעולם לא היגשתי בקשה לעזוב את המשק. בריונים שהתקיימו אחר־כך הם הכחישו הכל, אבל זאת האמת.

בספטמבר האחרון אמר ועד המושב שאקבל את ההלוואה בתנאי שאגיע איתם להסדר חובות. וזה אומר שאני צריכה להביא מימון עצמי של 9,000 ש"ח + 2,600 ש"ח השתתפות עצמית + ערבויות. אמרתי: 'אני לא מסוגלת'. אמרו: 'לא תקבלי את ההלוואה'.

בינתיים החוב שלי והריבית הלכו ותפחו. במאמצים קשים הצלחתי לגייס מימון עצמי של 5,000 ש"ח. הם זרקו לי את הצ'ק בפנים וצחקו. אמרו: 'זה לא מספיק'. וכך לאט־לאט הכל סוגר עלי. הם יודעים טוב מאוד שאני לא מסוגלת לגייס סכום יותר גבוה. הם דוחקים אותי לפינה.

ככל שאני חושבת על זה יותר אני מגיעה למסקנה שדרך האגודה אין לי סיכוי להחזיר את החוב. ואם הם גורמים לי להגיע למצב שאין לי כסף לשלם את התשלומים שלי ולממן את עצמי, אז שישחררו אותי מהאגודה.

במאי 86' סגרו לי את כל האשראי, וזה המצב עד היום. הם לא טרחו להודיע לי. שהיתי ב[illegible] בניו־ג'רסי, באוצות־הברית. מרוב יאוש נסעתי בנסיון לגייס כסף כדי לסגור את החוב. לא הצלחתי. כשחזרתי לארץ, בספטמבר, גיליתי שסגרו לי את האשראי. גם קיבלתי מהם מיכתב לניו־ג'רסי שאין לי מה לחזור למשק. הם לא האמינו שאחזור הביתה.

אבל לא יעזור להם כלום. שדה־ניצן זה הבית שלי. אני חיה שם 13 שנים. חקלאות זה המיקצוע שלי. כשחזרתי למשק, בקושי נחתי 3 ימים, באו אלי מהוועד ואמרו שחתכו את האשראי, ולא ניתן לי מימון להתחיל את העונה.

בכל זאת, שתלתי עגבניות על אפס ועל המשק הרמתי שני דונם. גייסתי מימון מחברים. מהם לא קיבלתי שום מימון יצרני או צרכני. אין לי אוטו, אין לי טרקטור. כך שהם לא יכולים לומר שאני מחזיקה מכונית ולא משלמת את החוב שלי. הם לחצו אותי לקיר עד כדי כך, ששיווק עצמי זה כנראה הצ'אנס היחיד שלי לסגור את החובות.

ועד המושב והגזבר טוענים שהמשק שלי שווה 30 אלף דולר. אני, לעומת זאת, טוענת שהמשק שווה מאה אלף דולר. הטענה שלהם מאוד פשוטה וברורה: 'המשק שווה את החובות, אז קומי ולכי'. זה רק מראה שהם לא באמת מנסים לפתור את הבעיה. אני מוכנה להחזיר את החובות, אבל בתנאים נוחים שיבואו לקראתי.

אני מודה שכרגע אין לי כסף להמשיך. ומה הם עושים? גם כך אני לחוצה, והם מפעילים עלי עוד יותר לחץ ודוחקים בי: כסף, כסף, כסף. דרך הלחץ הזה הם מתכוונים שבסוף השנה אלך. אבל זה לא יעזור להם. אני אוכל לחם ומים ולא אצא משם.

היום הם קצת מודים שהם עשו טעות. הם לא העריכו נכון את העקשנות שלי. הם מתפוצצים כשהם רואים שלמרות כל המיגבלות וגזירות־פרעה שלהם, הצלחתי להרים את המשק. אני גם לא מתביישת לפנות לעזרה באמצעות העיתון. האם ייתכן במדינה מצב, שמי שאין לו כסף להגיע להסדר חובות, ייעקר מן המקום שהקים וטיפח וחי בו במשך 13 שנים?

מיקי שדה, גזבר:

אף אחד לא כופה על פגי עזיבה. חס וחלילה. בסך הכל אנחנו מבקשים שתגיע להסדר חוב. ההלוואה שהתקבלה עומדת לרשותה בעון שהתקבלה. היא לא מקבלת את ההלוואה כי היא לא מוכנה להחזיר אותה. לפני כמה חודשים קיימנו איתה ישיבה שבה נבחו נציגי הסוכנות ומישרד החקלאות, והיגענו לסיכום שאנחנו מוכנים להגדיל לה את ההלוואה, בתנאי שנקבל ממנה ביטחונות.

בפגישה הוחלט שהמושב יעמיד לפגי הלוואה על סך 34,600 ש"ח כערך של שנת 85', והמושב יסייע בהלוואות נוספות על מנת להביא את החוב לאפס. פגי, מצידה, תפקיד לזכות חשבונה באגודה סכום של 2,744 ש"ח, פלוס ביטחונות, או שטרות בערבות ערבים (והיינו מסתפקים גם בשני ערבים), או שיעבור נכסים פיננסים על סך 9,000 ש"ח, אשר יופעלו ביום 30.6.87, בסוף העונה החקלאית, אם החשבון השוטף ביום זה יעמוד על חובה.

נכון שהיא הביאה צ'ק אבל הוא היה על סך 5,000 ש"ח, והיא לא הביאה השתתפות עצמית.

פגי טוענת שאין לה אמצעים להחזיר את ההלוואה. אני גם מוכן לקבל שטרות עם ערבים, שמישהו מתישהו יחזיר את הכסף הזה. סך הכל מדובר בכסף ציבורי.

היום היא גם באה ואומרת: אני מוכנה להגיע להסדר כזה או אחר, בתנאי שתשחררו אותי מהאגודה. זה כבר לא ויכוח כספי.

כן־אדם הסתבך בחובות. נכון שצריך לעזור לה. אבל היא לא יכולה לקבל הלוואה מהאגודה וגם להתנתק מהאגודה.

פגי:

הם משקרים. רק השבוע שלחו לי תביעה מישפטית מבית־מישפט מחוזי בת"א על חוב על סך 42 אלף שקל. במקביל, גם שלחו הזמנה נוספת לבוררות בבית־מישפט של תנועת המושבים. כלומר הם יצאו נגדי בשני בתי מישפט בעת ובעונה אחת. חוץ מזה הם גם הוציאו צו עיקול על הכסף מיבול העגבניות שלי.

הם אמרו לעורך הדין שלי שהם הולכים אתי עד הסוף. שאני גם אשלם את החוב, ושהם יפנו לסוכנות היהודית לפנות אותי כי אני נגע רע במושב. מה חושבים עלי במשק? לא כולם נגדי. חלק כן, חלק לא, חלק ניטרלים.

הם אומנם נפגשו אתי בספטמבר האחרון. אבל אני לא יכולה לעמוד בהסדר שהם מציעים לי: להחזיר כל חודש 800 ש"ח.

מצד אחד הם מציעים לי הלוואה, ומצד שני הם חונקים אותי. בינתיים, בחצי השנה האחרונה, הם אילצו אותי לקחת הלוואות חיצוניות כדי להתקיים וכדי להרים את המשק. עכשיו, אני שקועה בעוד יותר חובות.

היום, אני רוצה למכור את העגבניות באופן פרטי. כל מגדל זכאי לכרטיס מגדל אישי ממישרד החקלאות. כרטיס־מגדל מקנה לי זכות עצמאית למכור את הפרי שלי למי שאני רוצה. עם כרטיס כזה לא חייבים לשווק דרך האגודה. הם לא משתדלים לי כרטיס־מגדל. הם מנסים להוריד אותי למחתרת. הם רוצים שהכל ישווק דרכם, כדי שתהיה להם שליטה על העסק.

היום, הם כבר מפחדים מהתקדים שאני יוצרת כאן. קודם, הם האכילו אותי חרה וניסו לנשל אותי. היום הם רואים שאני מסתדרת, איך שהוא, אז הם מנסים לסגור עלי כדי שלא אוכל לשווק את התוצרת שלי.

את כל חיי נתתי למשק הזה, ואני לא מתכוונת לעזוב אותו, לא משנה מה שיעשו נגדי.

• צוות מורים מעצבי שיער ברמה בינלאומית.
• קורסים והרצאות בנושאים: איפור, אופנה, דיאטה ורפואת עור
• קורסים מקצועיים לספרים.
• משך הקורסים שבעה חודשים
• בסיום הקורס – תחרות עיצוב שיער
פרס ראשון כרטיס טיסה ללונדון להשתלמות אצל ספרי צמרת.
להשתלמות ה! לנרשמים הראשונים יוענק סט מקצועי יוקרתי חינם!
כדאי להזדרז!
מחירי בייס עם ספר צמוד. טיפול מסור ויחס אישי
• תספורת 7 ש"ח
• פן 3 ש"ח • צבע 10 ש"ח
• סילסול, החלקה, פסים, גוונים 25 ש"ח
רמת־השרון, רחוב אוסישקין 45, טל. 403661, 03-403063

ג'ירמי
סיר הטיגון מאיטליה
הוא חבר אמיתי:
ג'ירמי מטגן נהדר כל דבר;
צ'יפס, בשר, דגים וכל השאר.
ולאחר הטיגון הכל יוצא פריך,
טעים ולא ספוג שמן.
וזה עוד לא הכל, כשג'ירמי מטגן
הוא עושה את זה משקט,
בלי להתיז מסביב ובלי
למלא את הבית בריחות טיגון ועשן.
כל המעלות המעולות של ג'ירמי
הן תוצאה של שכלולים המיוחדים:
★ מכסה הכולל פילטר על כל שטחו;
★ הפילטר מכיל פחם פעיל
ו-3 שכבות למניעת ריחות ועשן.
★ כל גוף הסיר עשוי אלומיניום
בעובי 1 ס"מ ומצופה טפלון.
★ וסת אוטומטי לכיוון
דרגת החום הרצויה עד 195°.
★ רשת נשיאה להוצאת המזון
בגמר הטיגון.
לבחירתך שני דגמים:
א. 1.7 ליטר. ב. 3 ליטר
ג'ירמי.
לכל אשה מגיע חבר איטלקי
להשיג בכל החנויות לצרכי חשמל
וברשתות השיווק.
מעבדות שירות:
ת"א, חיפה, בני־ברק, הרצליה,
ירושלים, באר־שבע ואשל"צ

ככל שתפקידו של הבעל בעבודה בכיר ומיומן יותר, יורד כושרו התיפקודי בבית • יש שיטה בטכניקת חוסר האונים שלו בבית • שתי איסטרטגיות מאפיינות את השיטה: אחת, "בורות שיטתית", בעלת אופי הגנתי: "איך אני יכול לדעת איפה שמת את הסבונים?" • השנייה, "הענקת ייפוי־כוח", שהיא טאקטיקה התקפית • "תמצאי איטליז טוב, או "למה שלא תגשי לסוכנות הנסיעות? את הרי מבינה יותר טוב ממני בדברים האלה • בעל הסובל מ"בורות שיטתית" ומתמחה גם ב"הענקת ייפוי־כוח", אין לו תרופה • הוא נידון לחיים. לחיים טובים

בחוץ – מנכ"ל, בבית ראש קטן

מאת רני כרמל
איור: יוסי וסיד

נישואים, בהגדרה כוללת, הם קודם־כל שותפות. שותפות לחיים, שותפות באהבה, ברכוש ובילדים. אבל אם נתעלם מהגדרות כוללות, דומה שנישואים הם למעשה קומדיית וודוויל, שהצוות שלה – כמו כל צוות בימה טוב, שומר על הרוטינה והמיסגרת הקבועה, ורק משנה את הווריאציות על הנושא. על סמך מחקר פרטי שערכתי בין מכרי הנשואים מסתבר, שככל שתפקידו של הבעל במקום עבודתו בכיר יותר והמיומנות השיכלית הנדרשת ממנו גבוהה יותר – כך, ביחס ישיר, יורד כושרו התיפקודי בבית. במילים אחרות: בחוץ מנכ"ל, בבית ראש קטן, נרפה וחסר־אונים.

לגבר כזה לא אומרים: "במיטבח יש קופסה מלבנית גדולה, קוראים לזה מקרר, פתח את הדלת, וכו'". סיטואציה זו חוזרת על עצמה פעמים כה רבות במשך השנים, שלפעמים את שואלת את עצמך, איך ייתכן שהאיש הזה, שאיתו את חיה, המשכיל, המוכר והמצליח, אותו בוס כל־יכול היודע הכל במקום עבודתו, לא מצליח לאתר זוג גרביים תואמים, איך מכניסים נייר־שחם למכונת־כתיבה, או איך למצוא את התקליט האהוב עליו. למה הוא מעדיף לחזור שוב ושוב על זעקת הג'ונגל הראשונית: "מותק, את מוכנה לעזור לי למצוא... לשים... לקחת...!" או כווריאציה מוכרת אחרת "איפה ה...?".

נכון, לא כולם בעלי יכולת טכנית. לא מדברת עליהם כרגע. אבל איך אפשר להסביר "תופעות גבריות" שבמקום עבודתם מתעסקים בתחומים טכניים מובהקים ולעיתים בטכנולוגיה מתקדמת כמו מחשבים, לוויינים, אנטנות, אופטיקה וכל השאר, וכשצריך להחליף תקע, מנורה או לבדוק מדוע מכשיר־הטלפון בחדר־שינה לא מצלצל, הם פיתאום סובלים משטף זיכרון מאסיבי.

איך קורה שהם אף־פעם לא שוכחים להגיע בזמן את הצהרת־ההון או להחזיר שיחות טלפון בעבודה? ולמה כשמשודר מישחק כדורגל אהוב עליהם, הטלוויזיה תמיד מאופסת ומכוונת? ולמה במישרד הם יודעים מה מכיל כל תיק ואיך למצוא אותו, ואילו בבית הם שוכחים את העט תקוע בכיס החולצה ואת כרטיסי־האשראי בכיסי המיכנסיים – גם כשהם שמים אותם (אם וכאשר) בסל הכביסה המלוכלכת? ואיפה הקבלה של תעודת־הזהות? ואיפה טופס ההרשמה המישפחתי למועדון־הבריאות?

למעשה, יש שיטה בחוסר־אונים. זוהי, מסתבר, אסטרטגיה מתוכננת. ריאן קל, עיתונאית אמריקנית, מפרסמת בירחון "פסיכולוגיה"־מימצאי סקר שערכה בנושא כבניקת "האין אונים".

מסתבר שקיימות שתי איסטרטגיות מרכזיות מזוהות הראשונה, "בורות שיטתית". לשיטה זו שייכת טקטיקת מיגננה קלאסית: "אבל איך אני צריך לדעת איפה את מאחסנת את הסבונים?" או "לא מצאתי את האוכל שהכנת במקרר, אז ירדתי למיסעדה".

אל תבזבזו זמן יקר בשירטוטי דיאגרמות מרוייקות המראות איפה מאחסנים כביסה ואיפה הסבון, מישחת־השיניים או נייר־הטואלט. אתן יכולות גם לשכוח מקורס להתאמת גרביים בהתכתבות או שירטוט פנים המקרר על מדפיו השונים. גם מיפרט טכני של מכונת־הכביסה, תנור־האפייה או מדיח־הכלים לא יביאו ישועה. הבעל הנגוע בתיסמונת "הבורות השיטתית" ידחה כל פירור מידע.

"הענקת ייפוי־כוח", היא הטכניקה השנייה באסטרטגיית חוסר האונים. בניגוד לאופי ההגנתי של הטכניקה הקודמת, זוהי טאקטיקה התקפית. מנהלים, משני המינים, נוהגים להטיל משימות ותפקידים שאין ברצונם למלא על עוזריהם, או הכפופים להם, עד כי במשך הזמן הם פשוט שוכחים איך מחייגים, מדפיסים, מתייקים. בקיצור, שוכחים כל דבר חוץ מאיך לבקש מהמזכירה, עוזר, או מי שנמצא בסביבה, לעשות דברים אלה עבורם.

וכך, בטקטיקה ההתקפית, כשהבעל חסר האונים מגלה שחולצה שלו מעומלנת יתר על המידה, הוא מעניק ייפוי־כוח לבת־זוגו: "את בטח יודעת איפה יש מכבסה שיודעת כמה עמילן צריך לשים". בגלל שהוא לא מבדיל בין צלעות לבשר־קצוץ (באיטליז, לא על הצלחת שלו), הוא לא הולך לקניות, אלא מייפה את כוחה של אישתו: "תמצאי איטליז שיש לו בשר טוב". הוא לא כל־כך בטוח איפה נמצאת איטליה: "למה שלא תגשי לסוכנות־הנסיעות? את הרי מבינה יותר טוב ממני בדברים האלה".

כשהבעל הסובל מ"בורות שיטתית" מתמחה גם ב"הענקת ייפוי־כוח", אין לעניין תרופה. הוא נידון לחיים, לחיים טובים.

למרות אי־הנוחות ואי־הנעימות שנגרמות לנשים מתרגילי ה"אין אונים" של הבעלים, יש בכל זאת גם הנאות מוזרות שניתן להפיק מתצוגה של גברים חזקים, המשתמשים בטכניקות מתוחכמות כדי להורות שהם חלשים וזקוקים לעזרה ו/או להשגחה. בלעדי עזרתנו וטיפולנו הם חסרי־אונים ממש כמו תינוקות. ואיך אפשר להתעלם מסיבלו של תינוק? יותר מכך, אחרי יום־עבודה שבו הם חייבים להוכיח כל הזמן את כושרם ויכולתם בפיתרון בעיות שלהם ושל הכפופים להם, רואים הגברים בבית עיר־מיקלט, מקום שבו הם יכולים להסיר את האחריות ביחד עם הנעליים, ולהשאיר את שניהם באמצע המיסדרון. אחרי הכל, הם הרי לא יודעים איפה נמצא הארון...

יהודית אוריין

החומר האנושי חסר

תמיד העדפתי להיות צעירה, בריאה, עשירה ויפה. על חלק מהדברים כבר התפשרתי, אבל באותו לילה מר ונמהר ידעתי שאני רק רוצה להיות בריאה ועשירה.

חודש מסרט, חציתי כביש ריק ומצאתי את עצמי על האספלט, מגיעה בטיירים מימלצתיים. הנהג הצעיר פשוט התחיל לנסוע תוך שהוא מפריח נשיקה לאהובתו, ולא ראה אותי. אני שרועה המומה אך לא כואבת. החוויה הזו כבר מוכרת לי פיזית ונפשית: המכות הגדולות באמת לא כואבות בהתחלה. ההלם מקהה אותן. זה מתחיל לכאוב נורא בלילות הבאים. הנהג – שיוצר עם רפלקסים מהירים כרבריו, שנרכשו בקורס־טייס – התחיל לרעוד ולבקש מחילה. הוא ידע מה צפוי לו אם ארווח למישטרה. ועד מהרה מצאתי את עצמי מנחמת ומרגיעה אותו. מיסכן, זה לא היה בכוונה.

חבולה וכואבת התחלנו אישי ואני מחפשים חדר־מיון תורני, ולמען הריוק – זה קרה לפני השיבושים והשביתות בשירותי הבריאות. במדור השירות לציבור בעיתון הבוקר מצאנו שבית־החולים "רוקח" הוא התורן. כנראה בית־חולים חרש, בחיים לא שמענו עליו. הקיצור, גילינו שהכוונה היא לבי"ח הדסה הבלה והממורטט שהתחדש בשמו. בחדר־המיון בוקה ומבולקה. אני יושבת שעה בין אחים ותורנים, ואיש אינו שואל לרצוני. סוף־סוף נכמר רופא רוסי אחר כדי לומר לי, שהיום איכילוב בתורנות.

•

שוב נסיעה וריצה, הליכה קשה כרגל מתא השומר אל חדר המיון באיכילוב. אחרי חצי שעה של ישיבה אומרים לי להירשם קודם אצל הפקיד שבחלון. הבעל מצטרף לתור המתנהל בעצלתיים, כשכל רגע נצחי מגביר את הדקירות בחזה. סוף־סוף רשומה כדין, אני פונה לחדר המיון ויושבת. ואח"כ יושבת. סוללות של רופאים צעירים – בלי תגי זיהוי כמקובל במדינות העולם – אחיות ומתנדבות ברחישה מתמרת. מיספר המטפלים גדול פי שניים ממיספר המטופלים. כן, בפירוש. אבל מי יודע אולי מיקרים חמורים. פה ושם עולים קרעחצים וקולות יבבה. רופא אחד מצחקק בטלפון בשיחה ממושכת, בטח מתייעץ באיזה ניתוח־חירום. ואני יושבת. לפתע מופיע הוד־רוממותו, רופא אלגאנטי מקרין הערצה עצמית. הוא ניגש לצעירה שהגיעה אחרי. לאחר דקות אחרות מאחורי הווילון הוא משלח אותה הביתה. לא נורא. פרוטקציה היא גורמה שמתקבלת אצלי בהבנה.

הבאב מקנה לי עודנפש רגעי, ואני מבקשת אותו: אולי תבדוק גם אותי. הכתמים מסגילים והזרוע תופחת. אבל הוא, הרופא, אינו טורח לענות לי. אני שקופה, והוא על תקן של אלוהים.

בדרך־כלל חולך לי בחיים. תמיד אני מטפסת איכשהו על מכוניות ושיכורים. וכך זכיתי להשתמש בשירותי הרפואה של ארה"ב ואנגליה וגם רוסיה. ושם ראיתי שאפשר גם אחרת. שם התברר לי שאגו נידונים. כאן להשפלה שאינה מוכרת בשום ארץ תרבות. אולי בשירותים אפריקניים. זו לא שאלה של איכות־חיים, זו שאלה של עריצות ורוע־לב ביחסים שבין משרתי הציבור למקבלי השירותים. נסיון נוסף למשוך את שימת ליבו של אחד הרופאים הצעירים שטרם הסתאבו, גם הוא לא עלה יפה. רק רופא צעיר חבוש כיפה השיב לי, עוד מעט. ידעתי שהוא יענה לי, יש להם חינוך כזה.

•

שיחת הטלפון של הרופא נמשכת. אחות אחת מחומצנת ומאופרת מענטות הלוך ושוב, בטח מחפשת לה חתן רופא. ואני יושבת. בעלי מנסה את מזלו אצל רופא חדש ומבקש רק להציץ בי. אבל זה פולטו שתחכה, אין לה כלום.

איך הוא יכול לדעת, משום שלא צעקתי. גילויים רבים באים בעיקבות חוויות קשות והתחוורה לי אמת ישראלית נוספת. אני חיה בארץ שתרבותה קולנית ובכיינית. צריך לדעת לגנוח. מי שצווח, מטפלים בו. שעיות בקומוניקציה, ישבתי בשקט, לא משמיעה הגה ולא לובשת ארשת מיוסרת, כיוון שהתחנכתי על איפוק סטואי, כיוון שאינני מחצינה רגשות צער, כיוון שלא הוצאתי הגה גם בשעת הלידה האיומה, מהפכת הקרביים, אף לא הגה, רק נשיכה בגב כיד כדי להתעות את הכאבים – התנהגות כזו פרושה, שתחכה, אין לה כלום: הבחנתי שכולם מסביבי גונחים ומיללים ומעוררים חמלה, לפתע הבנתי שנענשתי על שהתנכרתי לתרבות יבבנית ים תיכונית־מיזרח אירופית. תרבות שמתייפחת למול מצלמות הטלוויזיה ולפני מיקרופונים. תרבות שמזהה יללות עם סבל, תרבות שהמקוננות שלה הן חלק מטקס.

הרופא הצעיר צדק, לא מתי. הכתמים רק הוריקו, הכחילו והצהיבו, והרופא הפרטי שלי הוא שטיפל בי וריפאני. אבל מה יהיה עלי לעת זיקנה? הרי יחס אנושי אינו שייך כלל לתקציבים ממשלתיים, למשכורות ולהתמוטטות שירותי הרפואה. כל מה שצריך זה להיות מענטש, כמו שאומרים הניו־יורקים. ומהחומר הזה אנו חסרים.

ורדה רזיאל (ויזלטיר)

הצרות הפרטיות של הפסיכולוג

אז מה, הסנדלר הולך יחף? אומר האיש ברחוב בקול מרושן עונג, כאשר הוא שומע על צרותיו של הפסיכולוג.

– הידע לא כל־כך עוזר, אה...? אומר איש הרחוב בשימחה לאיד, כאשר הוא שומע שבנו של הפסיכולוג נמצא מעשן חשיש, אשתו בגדה בו, או שהפסיכולוג עצמו, רחמנא ליצלן, לקה בהתמוטטות נפשית.

בתקופה שבה זכתה אוכלוסיית המורים למעמד גבוה יותר בציבור, היו אנשים מוכנים להישבע שילדיהם של המורים הם התלמידים הכי גרועים בבית־הספר, המפגרים של הכיתה.

אמירות אלו משקפות, בין השאר, הרבה תוקפנות כלפי אנשי מיקצוע המתיימרים "לדעת יותר טוב". ואם בארזים נפלה שלהבת, מה יגידו אזובי הקיר?

מעבר להתחשבנות התוקפנית, יש כאן גם טעות מחשבתית הגורסת, שאנשים משכילים, מיומנים ומתוחכמים, אמורים להיות מחוסנים ממרבית פגעי החיים. עמדה בלתי מציאותית זו היא הרסנית. לאו־דווקא בגלל שהיא מציקה לאיזה פסיכולוג או מורה, אלא בגלל שהיא מתנקמת בעיקר באנשים החושבים כך.

•

צרות וקשיים הם חלק בלתי נפרד מחיינו. קונפליקטים בין דורות, נטישות רומאנטיות, בגידות, חיכוכים בין זוגות, כישלונות, משברים נפשיים, היו ויהיו חלק מחייהם של דלים ושועים, עניים ורוזנים, בורים ומשכילים, יפים ומכוערים. והניסיון להעמיד חלק נבחר של האוכלוסיה כבלתי פגיע – מזיק להיגיינה הנפשית. כיוון שהוא מעמיד בפני האדם הפשוט אידיאל כוזב של הצלחה ובריאות, שינוי ניתן להשגה. אידיאל זה שולל מאיתנו את הזכות לחוות חוויות קשות ומרות מבלי להתבייש.

התרבות יוצרת מצב שבו לא די בכך שאנשים סובלים ממצבים קשים. לקושי גם נוספת בושה שבדרך־כלל גורמת להסתרת קושי ומתוך כך גם להחמרת המצב. וכך, לא די בנטל הנפשי החברתי, הכלכלי והמישפחתי שהם מביאים עמם, נוספים אליהם גם בושה וצורך להתנצל ולהסתיר.

•

התרבות שלנו משדרת מסר די גועלי של "אתה לא בסדר" אם אתה סובל, או אם אתה בצרות. נכון שלפעמים אנחנו מביאים את הסבל על עצמנו: התרשלנו, חירחרנו ריב, גילינו אי־הבנה, הזנחה, ועוד כהנה וכהנה. אבל החיים הרבה יותר מורכבים, והם מזמנים קשיים והסתבכויות על כל צעד ושעל, גם כאשר חלקנו במצב

הקשה הוא מיקרי או בלתי נמנע. מי שמתיימר לעבור את החיים לגמרי "נקי", ללא פגעים, מכאובים וצרות, הוא או מזויף או סטרילי.

תשאלו: אז למה צריך את כל החשכלה והלימודים, אם בסופו של דבר שום דבר לא יוצא מזה?

המסקנה על אודות חוסר התוחלת שבלימודים אינה נכונה. ראשית, הצמא לידע הוא חלק מן הנטייה הבסיסית של ההוויה האנושית. גם אם לא תמיד עוזר הידע לאדם עצמו, הוא בדרך־כלל עוזר לזולתו (כן). ייתכן שהאכילה מתפוח עץ־הדעת לא העניקה לאנשים חוכמה אמיתית, אלא נטעה בהם את זרע התאווה לדעת.

ואם לחזור להתחלה – תנו לפסיכולוגים לטפל בצרות שלכם, וכשהם בצרה – להיעזר בפסיכולוגים אחרים (שיש להם צרות משלהם), מבלי לזרות מלח על פצעיהם...

אורה שם־אור

פיטורין מעבדות לחירות

אנחנו מקנאים בתפוקה התעשייתית של ארצות־הברית – אבל מתברר שארצות־הברית מקנאה בתפוקה של העובד היפאני, הגבוהה באחוזים רבים מזו של האמריקני. ארצות־הברית אינה יכולה להרשות לעצמה לקנא ולא לעשות דבר בנידון: היא עלתה על מסלול של התייעלות מאסיבית, המתבטא בשני תחומים: החלפת הציוד המיושן במתוחכם וחדיש; "סילוק" עובדים מיותרים. כך קורה, שאלפי מיפעלים ותיקים שולחים עשרות אלפי עובדים ותיקים הביתה.

גם אצלנו יודעים, תיאורטית, שקיים פאטנט כזה, אבל קשה מאוד – אם לא בלתי אפשרי – ליישמו. אצלנו, המילה המאיימת ביותר היא

"אבטלה"; אצלנו, יש מעין כלל האומר "אחרון ניכנס, ראשון יוצא"; ואצלנו יש הסתדרות, ויש עיירות־פיתוח, ויש טלוויזיה המצלמת את המובטלים בלשכות עבודה... ובאשר לציוד חריש – מה הטעם לרכוש אותו, אם באותה הזדמנות אי־אפשר יהיה להקטין את מיספר מקבלי־שכר?

לא כך בארצות־הברית הקאפיטליסטית. שם אין סנטימנטים. שם, קובעת השורה התחתונה של המאזן. ואם צריך לפטר, מפטרים ללא רחמים.

זה כמה שנים שהסוציולוגים מתחקים אחר עתידם של המפוטרים המבוגרים. ומה מתברר? שאחרי ההלם הראשון – והוא הולם במפוטר תמיד – העניינים מסתדרים, במרבית המיקרים.

עד כה, ראה העובד את עצמו כבול לכל החיים לאותו מסלול: אותו שולחן־כתיבה, אותו כפתור במכונה, אותם הפרצופים במיזנון בהפסקת הצהריים, אותו מנהל שמחפש אותו בפינה. את כל זה ניגזר עליו לסבול במשך עשרים או שלושים שנה... נכון, שתודרות לתלוש המשכורת יש ביכולתו לעמוד בתשלומים עבור מערכת סלונית חדשה ולעזור לבן לרכוש השכלה גבוהה – אבל מה על עצמו? מה על חלומותיו? מאוויו? שאיפותיו?

סוציולוגים אמריקנים ריאיינו קבוצה של קרוב לאלף מפוטרים מיד לאחר פיטוריהם, וחזרו אליהם כעבור שנתיים: כמעט כולם, מוכיח המחקר, התאוששו מהר מאוד מההלם. כמעט כולם (וכולם בשנות הארבעים או החמישים לחייהם) מצאו מקום עבודה או תעסוקה יותר מעניינים מהקודם. כמעט כולם הודו, שהפיטורין שנפלו עליהם כרעם ביום בהיר, היו הדבר הכי טוב שקרה להם בשלב זה של חייהם. כמעט כולם ניצלו את כספי הפיצויים בצורה יעילה. רבים השקיעו בעסק עצמאי, או בשותפות עם בן מישפחה או ידיד, רבים השפיעו על נשותיהם להירתם לפיתוח העסק המישפחתי החדש – והנשים יצאו מתרדמת משק־בית ושמחות בחלקם החדש.

הפסיכולוגים קבעו מזמן – ללא קשר עם תופעת הפיטורין – שתוחלת החיים של האדם המודרני מחייבת אותו, למען בריאות הגוף והנפש, למצוא את עצמו לפחות פעמיים בחייו. פעם, כאשר האדם חי חמישים שנה במיקרה הטוב, מקום עבודה אחד איפשר לו בקושי לגדל את מישפחתו; היום, כאשר אדם ממצה את עצמו לגמרי בעשרים או עשרים וחמש שנות עבודה במקום אחד, נותרות לו עוד עשרים עד שלושים שנה להתפתח במשהו שבאמת מעניין אותו, או סתם לשנות, לשם גיוון.

עתה, בתחילת עידן ההתייעלות ההמונית בארה"ב, מייעצים הפסיכולוגים לעובדים: הכינו את עצמכם מבחינה נפשית למיכתב פיטורין; הכינו גם את בני המישפחה; פקחו עיניים וחשבו איזו עבודה או תעסוקה תגרום לכם סיפוק; השתדלו לחנך את עצמכם לכך שאינכם חייבים לעמול כדי לרכוש דירה לבת או מכונית לבן – הם יסתדרו בכוחות עצמם; חיזרו לימי נעוריכם והיזכרו במה שרציתם אז לעשות: לצייר? לכתוב? לפסל? להמציא? לפתוח חנות? מוסך? סוכנות? ללמוד לתואר שני? כאשר המיכתב יבוא (והעצה היא לא לחכות למיכתב), אל תשקעו בדיכאון וברחמים עצמיים: אל תרשו לאנשים שבסביבתכם לרחם עליכם.

קחו לעצמכם חופשה של כמה חודשים ונצלו אותה לבחון את עצמכם, להחליט באיזה מסלול חיים חדש לבחור. אם החלטתם – למשל – ללמוד מיקצוע חדש, עשו זאת: האפשרויות שהחברה נותנת היום הן רבות.

העיקר, חוזרים הסוציולוגים ואומרים: הדחיקו והמיתו את התחושה שאתם חיים למען ילדיכם; חיזרו ואימרו לעצמכם שהפיטורים אינם אסון אלא להיפך: יציאה מעבדות לחירות.

ורדה צ'צ'יק

כל העם עילית

דברים ידועים: במקום שיש שני יהודים – יש לפחות שלוש דעות. ולמה כל־כך קשה למשול בישראל? כי יש כאן לפחות שלושה מיליון ראשי־ממשלה בפוטנציה. כל נהג־מונית – הוא מיניסטר בכוח. לא רק שר־תחבורה מיועד, גם שר אנרגיה (המונית פועלת על דלק, לא?), גם שר תעשייה (המונית היא הרי מוצר תעשייתי), וגם שר־על כלכלי (במחירים האלה אין טעם אפילו לסובב את המפתח של הסוויץ').

מבחינה זאת, אנחנו יכולים להיחשב חברה ממש מתקדמת, כי ככל שחברה יותר מתקדמת – גדל והולך חלקה היחסי של העילית, לעומת מה שקרוי "המוני העם". הכי טוב להסביר את זה בהתייחס למיפעל־תעשייתי: בתעשיות לא מתקדמות – יש בראש הפירמידה מנהלים ספורים, כמה מנהלים שאפשר לספור על אצבעות שתי הידיים, והמון פועלים לבושי סרבל כחול, שבניצוחם מוציאים רווח לבעל־הבית. במיפעלים מתוחכמים – הפירמידה אומנם עוד לא התהפכה, אבל היא קיבלה צורה של טרפז. מוצאים בראשה המון מהנדסים ומתכננים ומנתחי־מערכות ומעבדי־נתונים ומתכנני תוכניות לטווח ארוך וקצר ובינוני, כל מיני אינטלקטואלים שסיימו תארים אקדמיים וקפצו לראש הפירמידה של המיפעל.

•

אם נסתמך על תחושתם הסובייקטיבית של אזרחי הארץ, [illegible] כמו בלומפילד במישחק דרבי, כמו [illegible] במופע רוק, כמו [illegible] בתל־אביב [illegible], כמו [illegible] ביום חמישי, [illegible] כל ישראל מיוחסים. ניקח, למשל, [illegible] של הישראלי [illegible]: [illegible] ישראלי שלא מקבל הזמנות־חינם לאירועים. למופעים? אם לא לכדורגל, אז לתחרות מלכות־יופי, ואם לא לשם אז להצגת־בכורה.

הצרה היא, שכל העם רוצה להיות מיוחסים, אבל המיוחסים, העילית הפוליטית – כל רצונם לרדת במה שיותר אל העם. להתחנף אליו, לרצות אותו. הגלישה מנישוקי־ילדים מול מצלמות, אל־תופעות אחרות של "התקרבות לעם", היא מחירה ביותר: תחילה חבישת כובע־עיטבה במיפעל מזון, ומשם אל נטילת חלק בתגיגות עממיות ופריטה על נימות [illegible], ולשימוש בעגת הרחוב.

צרה נוספת היא, שכאשר העילית הפוליטית הישראלית (ולא כולה, יש בהחלט חריגים) כן חשה את חשיבות השמירה על [illegible] סמלי־מעמד, בלי להקשר בעודף [illegible] – מה שיוצא, מזה זה סמלי־מעמד של נובורישים: סוויטות יקרות בבתי־מלון, הקפדה על נוכחות במיסעדות־פאר, וכיוצא באלו דברים.

•

עילית שמכירה בערכה ובכוחה, עוסקת בדברים רציניים. קודם־כל, היא לוקחת ברצינות את תפקידיה [illegible] והיא מציבה בעמדות־מפתח אנשים שבאמת מתאימים לתפקידים, בלי להתחיל על הבחירה את העיקרון המיפלגתי השורש. היא מעורבת בחיים האינטלקטואליים והתרבותיים, ובקהילית היוצרים והמשכילים הרציניים, ולא רק מסתמכת על [illegible] – עם כל [illegible] או באיזה [illegible].

[illegible]

פרי במרק

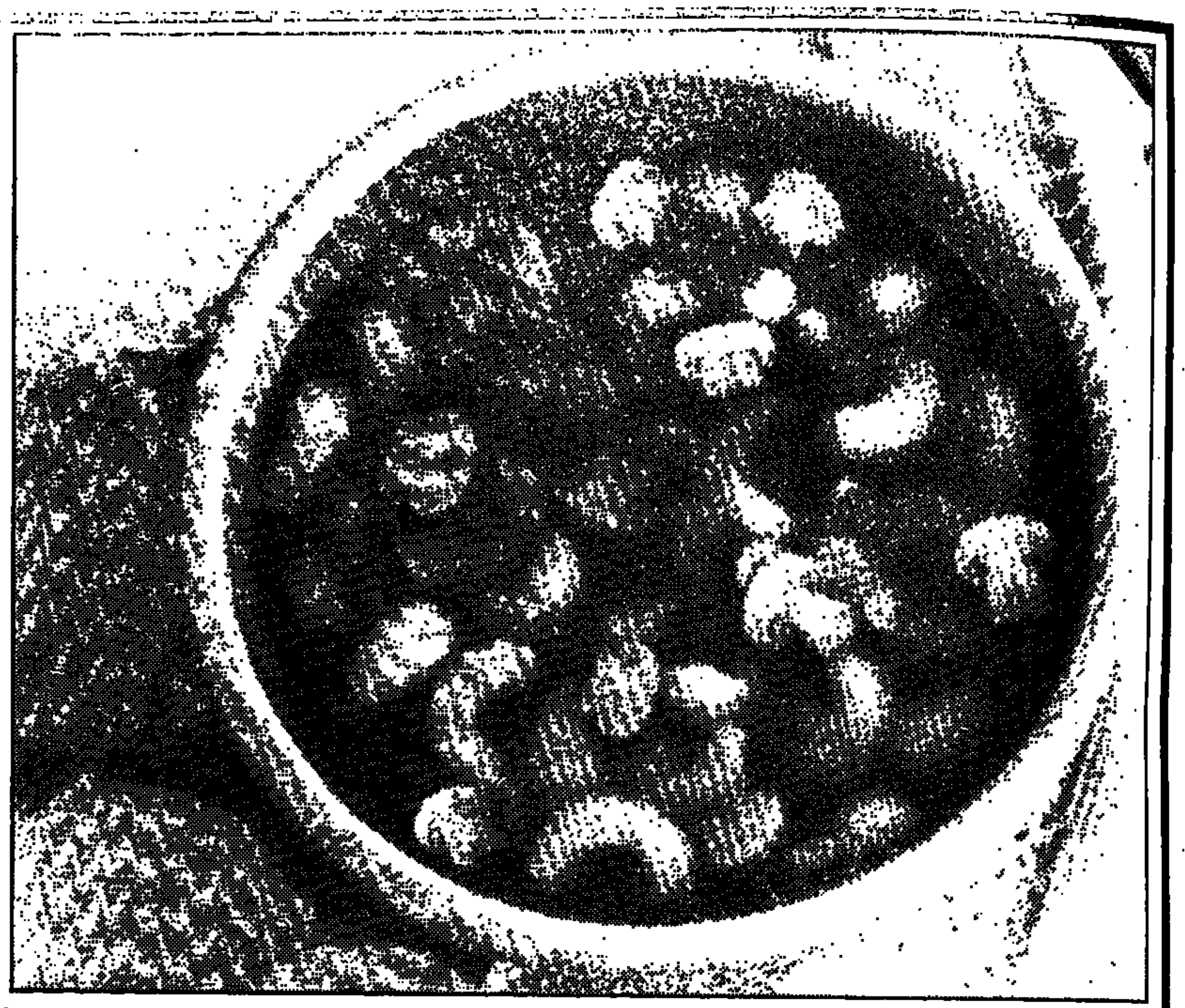

מרק עגבניות ותפוזים

המצרכים: בצל קצוץ; 2 שיני שום, מעוכות; 50 גרם חמאה או מרגרינה; 2½ כפות קמח; 800 גרם (קופסה גדולה) עגבניות משומרות מרוסקות; 5 כוסות מרק צח בטעם עוף; קליפה מגוררת ומיץ משני תפוזים; 2 כפיות סוכר; מלח ופלפל; לעיטור, ¾ כוס שמנת מתוקה וקליפה מגוררת מתפוז אחד.

ממיסים את החמאה בסיר גדול, ומטגנים את הבצל והשום עד שיתרככו.

בוחשים פנימה את הקמח ואחר־כך את העגבניות המרוסקות. בוחשים היטב לתערובת אחידה.

מוסיפים מרק, קליפת תפוזים ומיץ. מנמיכים את הלהבה, ומבשלים במשך 15 דקות. בוחשים לעיתים תכופות. מוסיפים סוכר ותבלינים לפי הטעם.

מחלקים את המרק לקעריות הגשה, ומעטרים כל מנה בעיגול שמנת וב[illegible]קליפה מגוררת. מגישים חם.

(6 מנות)

■ דנית סלומון

מרק תפוחים ואגוזי קשיו

המצרכים: בצל; 100 גרם פיטריות; 100 גרם אגוזי קשיו; 3 כוסות מיץ תפוחים טבעי; מלח ופלפל; ½ כפית עשבי תיבול מיובשים, מעורבים; כפית רוטב סויה.

קוצצים את הבצל וחוצים את הפיטריות. שמים את כל החומרים בסיר גדול, ומביאים לרתיחה.

מנמיכים את הלהבה, מכסים ומבשלים במשך 10 דקות. מחלקים את המרק לקעריות הגשה, ומגישים מיד, עם לחם צרפתי חם.

(3 מנות)

לחם קימל

המצרכים: 50 גרם שמרים; 2½ כוסות מים פושרים; כפית מלח; 700 גרם קמח רגיל; 200 גרם קמח מלא; 40 גרם זרעוני כרויה (קימל); חלבון ביצה לציפוי.

מערבבים את השמרים עם חצי כוס מים פושרים ומלח. מכניסים את הקמח לקערה, צרים בו גומה, ויוצקים לתוכה את תערובת השמרים. מערבבים ומוסיפים בהדרגה, תוך לישה, את שארית המים ואת הכרויה, עד שהבצק חלק וגמיש (לשים כ־5 דקות). מכסים במגבת ומתפיחים חצי שעה במקום חמים (המקום הטוב ביותר: בתוך המיטה, מתחת לשמיכת פוך). מעבדים את הבצק ומתפיחים שנית בחצי שעה.

מחלקים את הבצק ל־7 חלקים. צרים גלילים שאורכם כ־30 ס"מ ומניחים לרוחב תבנית תנור גדולה. בסכין חדה חותכים חריצים אלכסוניים לרוחב כל גליל. מברישים את הגלילים בחלבון הביצה. מתפיחים בשלישית לחצי שעה. אופים כ־15 דקות בתנור שחומם מראש לחום גבוה (225 מעלות צלזיוס) או עד שחלקו העליון של הלחם מזהיב ומתקשה. ניתן להקפיא את הלחמים ולחממם בתנור לפני ההגשה, ואז טעמם כטעם לחם טרי.

לחמניות עם מחית תפודים

המצרכים: ½ 2 כוסות מים פושרים; 50 גרם שמרים; ½ כוס סוכר; 2 ביצים; 100 גרם מרגרינה מומסת; 6½־7 כוסות קמח רגיל; כף מלח; ½ כוס מחית תפוחי אדמה (אפשר להכין מאבקה); חלמון ביצה לציפוי; גרגרי פרג או זרעוני שומשום לעיטור.

ממיסים את השמרים עם כפית סוכר ב־½ כוס מים פושרים עד שיתפחו. טורפים את הביצים בקערה גדולה, מוסיפים כוס מים פושרים תוך בחישה בכף עץ, מוסיפים מרגרינה מומסת, 3 כוסות קמח, סוכר, מלח, את תערובת השמרים, מחית תפוחי האדמה ועוד 3 כוסות קמח. לשים לבצק חלק וגמיש (אפשר להוסיף עוד כחצי כוס קמח, לפי הצורך). מכסים את הבצק במגבת ומאחסנים במקרר למשך הלילה. למחרת, לשים שוב את הבצק במשך מיספר דקות, ואז הוא מוכן. בשלב זה אפשר לאחסנו עד 4 ימים במקרר, ולהשתמש בו לאפיית לחמניות טריות מדי יום.

לפני האפייה, צרים כדורים בגודל הרצוי (כדאי לקמח את הידיים לשם כך). מניחים אותם על נייר אפייה בתוך תבנית, מצפים בחלמון ביצה, מפזרים עליהם גרגרי פרג או זרעוני שומשום ומשהים כשעתיים. אופים כ־20 דקות בתנור שחומם מראש לחום גבוה (225 מעלות צלזיוס) או עד שהלחמניות יזהיבו.

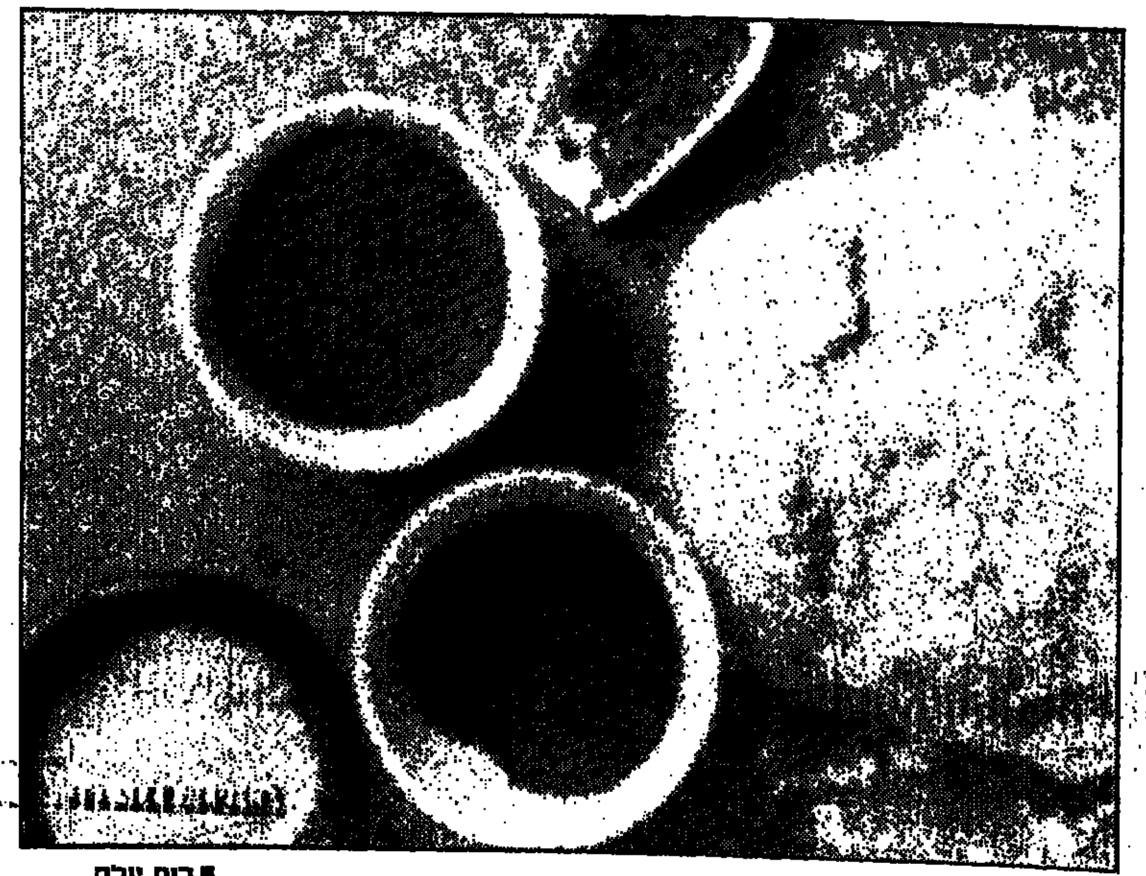

קרואסן

המצרכים: 20 גרם שמרים; ביצה; 10 כפות מים קריט מהמקרר; קורט מלח; 2 כפות סוכר; 2½ כוסות קמח רגיל; 25 גרם מרגרינה; חבילה חמאה, חלמון ביצה לציפוי.

מערבבים בקערה את השמרים, הביצה, המים, המלח והסוכר. בקערה שנייה, מפוררים בידיים את המרגרינה לתוך הקמח. מאחדים את תכולת שתי הקערות ולשים לבצק. בשלב האחרון, לשים את הבצק על מישטח עבודה מקומח קלות. מרדדים את הבצק למלבן, ומורחים עליו את החמאה. מקפלים את שני הרבעים החיצוניים של המלבן לכיוון האמצע, מקפלים לשניים, ושוב מקפלים לשניים, לכיוון הנגדי. מאחסנים במקרר לרבע שעה. מוצאים מהמקרר, מרדדים, מקפלים שוב ומאחסנים במקרר לרבע שעה. חוזרים על הפעולה פעם נוספת.

מרדדים את הבצק לעיגול, חותכים בסכין ל־10 משולשים. מגלגלים כל משולש מכיוון הבסיס לקודקוד. מעגלים מעט כל קרואסן לצורת סהרון. מברישים בחלמון טרוף עם מעט מים. מניחים בתבנית אפיה מרופדת בנייר אפיה, ומשאירים רווח ביניהם. מתפיחים כשעה ואופים במשך 15 דקות בתנור שחומם מראש לחום גבוה (225 מעלות צלזיוס).

ניתן להקפיא את הקרואסנים לפני האפייה, אחרי התפחה האחרונה. במקרה זה משאירים אותם בתוך תבנית האפייה, ורק כשהם קפואים, מפרידים אותם, אורזים בשקית ניילון, ומחזירים למקפיא. אופים אותם ממצב קפוא.

■ רות יולס

גרנולה ירושלים

מבצע ארצי*

למעלה מ־25% הנחה

על כל סוגי הגרנולה:

גרנולה הוואי עם אננס 400 גר'	~~3.93~~ ש"ח	2.95 ש"ח
גרנולה עם תפוחי עץ 400 גר'	~~3.93~~	2.95
גרנולה בטעם קינמון 400 גר'	~~3.93~~	2.95
גרנולה עם צימוקים 400 גר'	~~3.93~~	2.95
גרנולה עם בננות 400 גר'	~~3.93~~	2.95
גרנולה בטעם קינמון 750 גר'	~~6.15~~	4.61
גרנולה עם צימוקים 750 גר'	~~6.15~~	4.61
גרנולה עם תפוחי עץ 750 גר'	~~6.15~~	4.61
שבולת שועל (קווקר) 500 גר'	~~3.18~~	2.23
סוכר חום 500 גר'	~~1.86~~	1.12
סובין ודבש 400 גר'	~~3.51~~	2.63

* המבצע מתקיים עד 10.4.87 בכל המרכולים ובחנויות המזון המובחרות

תלפיה

מקלעת לחם

קשה להסביר את סוד קסמו של לחם הנאפה בתנור הביתי. אבל עובדה, כשנכנסים לבית שבו מתפשט ריח חמים של מאפה טרי, חשים הרגשת ביתיות נעימה.
את החלה ואת הלחמניות אפה עבורנו אורי שטרן.

חלה

המצרכים: (המתכון הוא לחלה קטנה, כדי לקבל חלה גדולה או 2 קטנות, יש להכפיל את הכמויות).

7 גרם שמרים טריים; כף סוכר; ⅛ כוס מים פושרים; 2¼ כוסות קמח; כפית מלח; ביצה; כף שמן; כ-¼ כוס מים פושרים; חלמון ביצה; כף זרעוני פרג.

מערבבים את השמרים, הסוכר והמים הפושרים. משהים 5 דקות. שמים קמח ומלח בקערה גדולה ומערבבים. צרים גומה במרכז ערימת הקמח, ומכניסים לתוכה את הביצה, השמן, המים הפושרים ותערובת השמרים.

מערבבים היטב את הנוזלים עם הקמח. מוציאים מהקערה ולשים לבצק חלק וגמיש. אפשר להוסיף עוד קמח עד שיתקבל בצק באיכות הרצויה. מחזירים את הבצק לקערה. מברישים את החלק העליון במעט שמן, מכסים במגבת, שמים את הקערה במקום חמים, ומשהים כשעה עד שהבצק יתפח. מכים באגרוף על הבצק כדי להוציא את האוויר. מכסים שוב, ומשהים עד שיתפח ויכפיל את נפחו.

מחלקים את הבצק לשלושה חלקים שווים, מקמחים את הידיים וצרים רצועה מכל אחת מחתיכות הבצק. שומרים ששלוש הרצועות תהיינה שוות באורכן. קולעים את שלוש הרצועות לצמה ומדביקים יחד את שני הקצוות, כדי לקבל חלה עגולה. מניחים על נייר אפייה, מכסים ומתפיחים עד שהחלה תכפיל את נפחה. מברישים את החלק העליון בחלמון ביצה טרוף עם מעט מים, וזורים פרג. אופים במשך 45 דקות, בחום בינוני, עד שהחלה משחימה.

צילום: יצחק [illegible]

כרוכיות תפוחים

המצרכים לבצק: כוס מיץ־תפוזים טבעי; 200 גרם מרגרינה בטעם חמאה; 3 כוסות קמח.

המצרכים למלית: 450 גרם פלחי תפוחים קלופים; כוס אגוזים קצוצים; כוס צימוקים; כוס סוכר; 2 ביצים; קליפת לימון מגוררת; ריבת תפוזים; חלמון ביצה; זרעוני שומשום.

מערבבים יחד את המצרכים לבצק עד שיתקבל בצק חלק. מכסים בניילון, ומקררים במשך 12 שעות, לפחות.

בינתיים, מבשלים את התפוחים עם מעט סוכר במשך 10 דקות, עד שיתרככו למחצה. מסירים מהאש, ומוסיפים את שארית הסוכר, אגוזים, צימוקים, ביצים וקליפת לימון. מצננים.

מחלקים את הבצק ל-4 חלקים, ומרדדים כל חלק לעלה דק. מורחים על כל עלה שיכבה דקה של ריבה, ומניחים רבע מכמות המלית. מגלגלים לכרוכיות, ומעבירים לתבנית אפייה משומנת.

מברישים את הביצים בחלמון טרוף, וזורים זרעוני שומשום. אופים בחום בינוני כ-40 דקות.

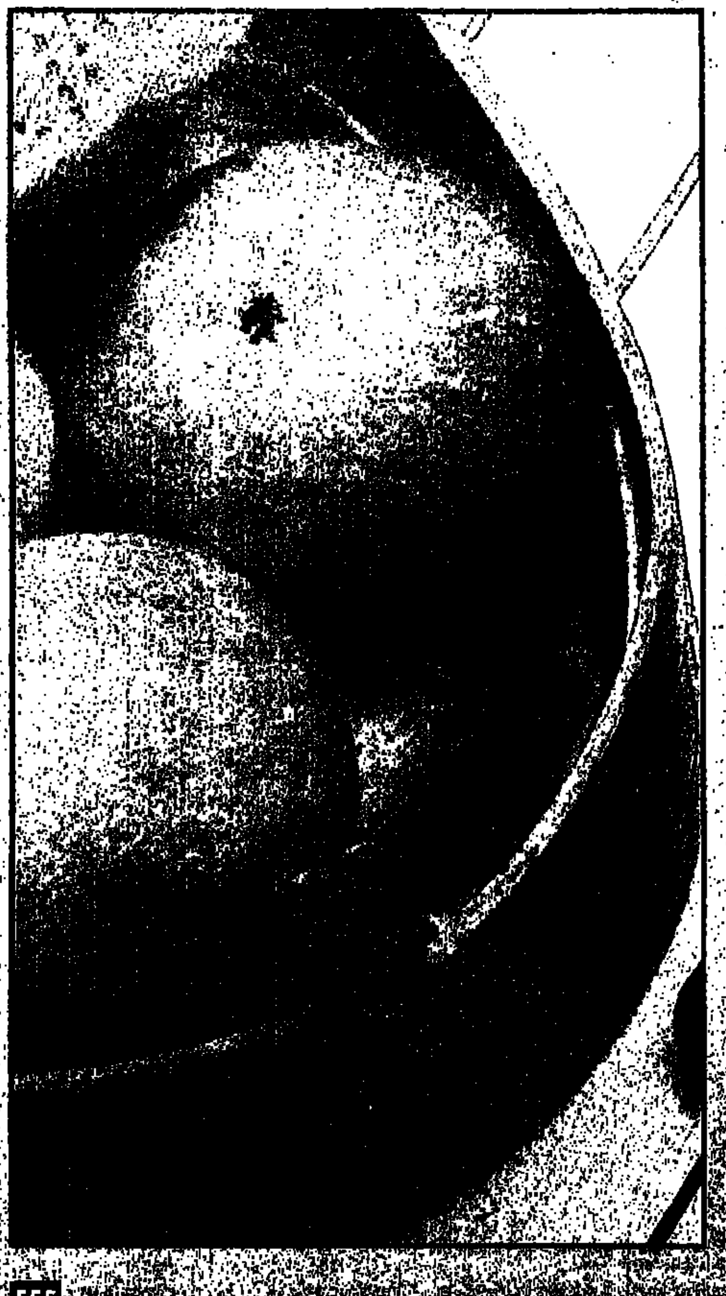

כל מנה כוכב

פפאיה גן־עדן

המצרכים: 2 פפאיות בגודל בינוני; ½ כוס שזיפים מיובשים; ½ כוס תמרים; ½ כוס דבלים; ½ כוס מישמשים מיובשים; ½ כוס צימוקים; כוס מיץ תפוזים; כוסית ליקר תפוזים; 2 תותים חצויים ו-4 תפרחות נענע לעיטור.

חותכים את כל הפירות המיובשים לקוביות בגודל אחיד ושמים בקערה. מוסיפים מיץ תפוזים וליקר ומערבבים. שורים במקרר למשך שעתיים.

קולפים את הפפאיות, וחוצים אותן לרוחבן. מיישרים את הבסיס של כל מחצית, ומרוקנים את התוך מהגרעינים.

מניחים חצי פפאיה על כל צלחת הגשה, וממלאים בסלט הפירות. מעטרים כל מנה בחצי תות ובנענע.

(4 מנות)

חזה אווז בניחוח צרפתי

המצרכים: 4 חזות אווז, בלי עצמות; מעט שמן לטיגון; כוס רוטב צלי מוכן; כוס פיטריות ירדן, קצוצות לחתיכות קטנות מאוד; גמבה; קישוא קלוף וחתוך לקוביות קטנות; מעט קורנית (טימין); מלח ופלפל לבן; 2 כפות מרגרינה.

מטגנים את חזות האווז במעט שמן עד שיזהיבו משני צדיהם. מעבירים לתבנית אפייה, ואופים בחום גבוה במשך 10 דקות.

מתבלים את רוטב הצלי (אפשר גם להכין רוטב צלי מרוכז מעצמות האווז).

מטגנים את הפיטריות ומעט מהבצל במעט מהמרגרינה, עד שיתרככו מעט. מניחים מעט מתערובת הפיטריות במרכז 4 צלחות הגשה.

ממיסים את שארית המרגרינה בסיר, ומאדים מעט את הבצל. מוסיפים את שאר הירקות. מוסיפים עשבי תיבול ותבלינים, ומבשלים עד שהירקות יתרככו מעט.

יוצקים מעט מרוטב הצלי בכל צלחת הגשה. פורסים את חזות האווז לפרוסות דקות, ומסדרים בצלחות בדוגמת פרח. שמים מעט מתערובת הירקות בין הפרוסות, בעזרת כף. מגישים מיד.

(4 מנות)

מעדן ירקות

המצרכים: 3 גזרים, חתוכים לרצועות ארוכות; 3 קישואים; 6 תיפרחות כרובית; 6 תיפרחות ברוקולי; מלח ופלפל לבן; 8 ביצים; 2 שקיות שמנת מתוקה; אגוז מוסקט מגורר.

קולפים וחוצים את הקישואים, מוציאים את המרכז עם הגרעינים, וחותכים את הקישואים לרצועות דקות וארוכות.

מבשלים את הירקות במי מלח, כל סוג בנפרד. מסננים ומצננים.

מרפדים תבנית אפייה מוארכת בדף־ניילון אפייה, ומשאירים שוליים רחבים לכיסוי.

מסדרים את הירקות בצורה אחידה לכל אורך התבנית. טורפים יחד ביצים ושמנת, ומתבלים במלח, בפלפל ובאגוז מוסקט. יוצקים את התערובת לתבנית כך שתכסה את הירקות.

מכסים בזהירות בשולי ניילון האפייה. מעמידים את התבנית בתבנית גדולה המכילה מים רותחים. אופים בחום בינוני עד שהבלילה מתייצבת.

מצננים. מסירים את העטיפה ופורסים לפרוסות בעובי אחיד.

(8־10 מנות)

סיור מודרך בתוך הנפש

במשך חודשיים הסתגרה במינזר בהודו, והיפנתה את האנרגיות שלה להתבוננות פנימה ● החיפושים הביאו אותה במטוס לשמים, אל צוק מעל הים, ואל תרבויות רחוקות ● את התוצאות אפשר לראות בפסלים שלה. עכשיו הם עשויים גושי פרספקס שקוף, מסמלים את הרוחניות שלנו שלעולם אינה הולכת לאיבוד ● דליה מריות, רעייה, אמא, אמנית, אשה מחפשת משמעות ומוצאת הגשמה

מאת עמית לוינסון

ב אחרונה נחנך פיסלה של האמנית דליה מריות, באולם הנוסעים החדש של האח"מים בנתב"ג. כמו טיל משוך אל השמיים ניצב שם מיבנה צר וחד, מפרספקס, שגובהו כגובה אדם. סמל להמראה, לתעופה.

האשה שיצרה אותו רואה בו משמעויות נוספות, מרחיקות לכת. פעם אפילו האמינה, שאלוהים נמצא בשמיים ולכן למרה לטוס. מאז חלפו שנים רבות. בחיפוש אחר המשמעויות האחרות היא נודדת לארצות אחרות, למקומות נידחים. לפני חודשים אחדים, מיד אחרי תערוכה רטרוספקטיבית של פסליה במוזיאון הרצליה, יצאה למסע ארוך במיזרח, שעיקר כוונתו סיור מודרך בתוך הנפש תוך ניטרול פיזי ורוחני מן הציוויליזציה.

אשה לבדה. בעצם, אשה לעצמה, יוצאת מישראל עם מיזוודה דק שהוא גם שק־שינה, כדורים נגד מלריה, אלתוש, מיברשת־שיניים ומינימום בגדים. בדרכה מדלהי לבומביי היא נדבקת בסוג מסויים של קַדחת. יומיים שרועה בגפה על ספסל ברכבת, חסרת־אונים, נוסעת למינזר, מחפשת משהו אחר. מאחוריה בית חם בישראל, בעל, ילדים. חולה וקודחת היא מגיעה אל המטרה: חודשיים של הסגר בתוך אשרם, מיקדש. מסביב מונסונים. גשם בלתי פוסק. מה מחפשת אשה ישראלית, נשואה ואם לשלושה, במינזר בהודו, מה מניע אותה?

„החיפוש. כולנו זקוקים לניתוק. מעטים מודעים לצורך שבכך. כמו כוס שמתמלאת. אם לא נרוקן אותה בדרך זו או אחרת, לא נוכל למלא אותה מחדש. ההתבוננות בתוך עצמנו מביאה למצב של רגיעה, מעין מנוחה מוחלטת, מנוחה נכונה", אומרת דליה, אשה צעירה, דקת גיזרה.

יש לה עיניים כחולות, לפעמים ירוקות, שהמביט בהן לעומק יכול לראות את העולמות שבהם היא משוטטת, פיזית ורוחנית. „להודו לא נוסעים בשביל כיף. יש מקומות בילוי נעימים יותר, בלי סכנות ומחלות. אדם מערבי לא יכול לעמוד בליכלוך שם. מה כל־כך מושך בהודו? היא מלוכלכת פיזית, אבל נקייה אלקטרית.

„ברחוב בדלהי ראיתי במיקרה שלט: בית־חולים לציפורים. לא האמנתי למראה עיני. עליתי במדרגות. בניין ישן, רעוע. בפנים כמה חדרים סטריליים, עם מאות כלובים של ציפורים חולות או פצועות. אנשים מוצאים אותן, ומביאים לרופא שמנהל את המקום בהתנדבות. זוהי הודו. אני עצמי הגעתי לאשרם חולה בקדחת, עם עליות וירידות תלולות של חום, ובאובדן מוחלט של יצר אכילה. תוך כדי ה'התבוננות', החלמתי. כשמכירים את המנגנון של גוף האדם, אפשר להבין כיצד הפאקירים מסוגלים לשתות רעל ולהפריש אותו מתוך הגוף. המחלה היתה הדרך שלי להיטהרות.

„כשנכנסים לאשרם, חייבים לחתום שאין יוצאים ממנו עד תום התקופה שניקבעה מראש, כלומר עד השלמת התהליך. את כל החפצים יש להפקיד. גברים ונשים מופרדים. נשים מימין, גברים משמאל. במשך עשרה ימים קמים בארבע לפנות בוקר, ומתחילים ללמוד טכניקה מסויימת של התבוננות, מה שנקרא מדיטציה. עשרה ימים של ישיבת לוטוס בניקת חימר. בשעה 11 (אצלם זה צהריים), מקבלים אורז עם תבלינים וצלחת מרק. בשעה חמש כוס חלב. זהו. מלבד אלה שותים רק מים מתוך כד. כד מים אחר משמש לרחצה".

דליה: „על־פי־רוב אנו מפנים את האנרגיות שלנו ל'איך אנחנו נראים', כלומר, מאיתנו והחוצה. ההתבוננות מפנה אותנו פנימה. שלושה ימים של ריכוז במשולש של הנחיריים. אחר־כך מנוחה מוחלטת. שקט עמוק, שאי־אפשר להגיע אליו באף דרך אחרת. במצב הזה של חוסר מחשבה, נוצרות בנו זרימות חדשות של אנרגיות. לרוב הזרים שנוסעים לשם, הודו היא תחנה אחרונה. לפני שעזבתי, מסרתי את התרמיל ושאר החפצים המעטים לאנשים אחרים, כאלה שזקוקים להם יותר ממני".

למה להרחיק עד הודו? דליה: „אדם מוכרח להתרחק מהמיסגרת הקבועה

(המשך בעמ' 16)

דליה וידידים בחוף השנהב: ידע באמצעות טלפטיה

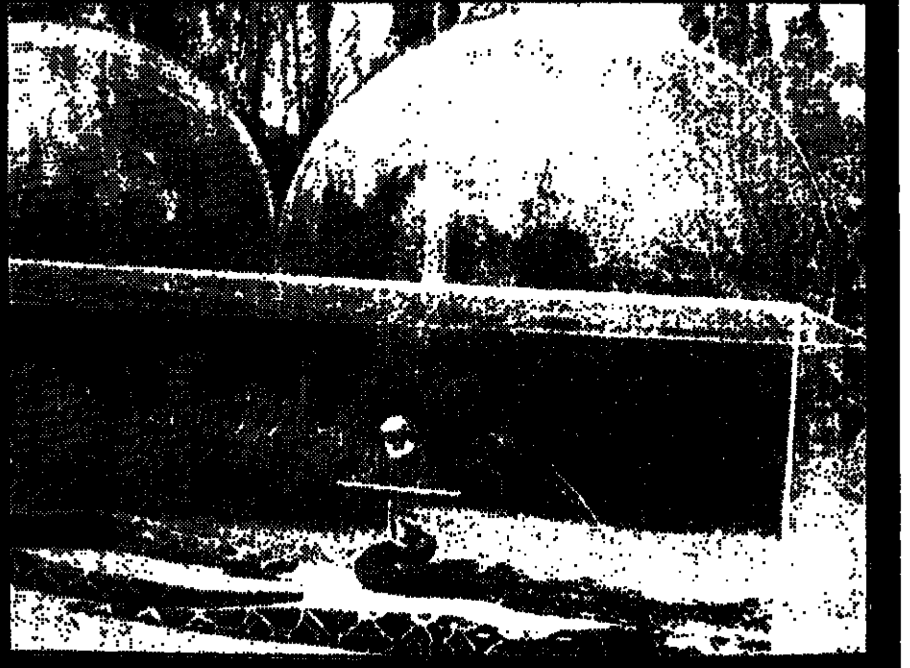

עבודה פיסולית של דליה: שקיפות רוחנית, אטימות גשמית

עם קוף, אחד מכמה חיות טיפוחים: אם כל חי

להפטר משומן ולהיות רזה זה לא בשמיים

כמה נעים להרגיש — גוף רענן וגמיש!

לרזות נגלי לרעב!

הדרך הבדוקה והנבונה — לתקל עליך!

תרזית ויותר!

איתנו תצליחו!

אם ניסיתם ולא הצלחתם עד כה — איתנו תצליחו!

לפרטים נוספים ולקבלת שאלון הרשמה חינם,
טלפנו: 03-54 63 770

„להדוף משקל עודף"

שם ______ כתובת ______ מיקוד ______

4.3.87

הנימוס מחייב

דמי־טאס

● **מה זה „דמי־טאס"?**
בשם זה קוראים לספלון־קפה, המוגש בתום הארוחה, אחרי שמסירים את המנה האחרונה מהשולחן. מקובל להגישו בחדר־האורחים, ולא ליד שולחן־האוכל. בלל חשוב: ה"דמי טאס" נהוג בעיקר בארוחות־ערב, ולכל היותר בארוחת־צהרים חגיגית.

● **אדם מתכונן להזמין אורחים לארוחת־ערב לרגל חגיגת בר־מצוות או נישואין — כיצד יוכל להבטיח לעצמו, שהמוזמנים לא יביאו אתם גם שאר בני המשפחה ויפרו בכך את מאזן האורחות, שהוזמנו בבית המלון?**
המוצא הטוב ביותר הוא לנסח את ההזמנה בלשון זו: „נשמח לקבל את פניכם בארוחת־ערב זוגית שתתקיים..." אם מתכוונים להזמין גם בנים ובנות מבוגרים יותר — יש לשלוח להם הזמנה נפרדת.

● **למי מותר לנשק לכלה מתחת לחופה, ולמי אסור?**
אם מדובר בחופה בחוגים דתיים, אין בה זכר לנשיקות מלבד נשיקת־ברכה לכלה מפי אם החתן, וכמובן אם הכלה. בשאר החתונות מקובל, שהנשיקה הראשונה שמורה לחתן. בני־המשפחה משני הצדדים רשאים אף הם לנשק, וכן ידידים קרובים. האיסור היחיד במעמד זה חל על חברי החתן; כאן נפסקת החברות.

● **המותר לאורח לענות על צלצול הטלפון בבית מארחיו?**
אם המארחים יצאו לחדר הסמוך, אפילו אם האורח נמצא בקרבת המכשיר, אין להזדרז להרים את השפופרת. די אם מודיעים למארחים על השיחה.

■ ב.א. נדקאי

מעדניות שומשום ותמרים

המצרכים: 100 גרם חמאה או מרגרינה; 5 כפות סוכר חום; 4 כפות סירופ זהב; 175 גרם פתיתי שיבולת־שועל; 50 גרם שומשום; 100 גרם תמרים, מגולענים וקצוצים.

משמנים תבנית מלבנית של 18x28 ס"מ, ומרפדים את תחתיתה בנייר־אפייה.

ממיסים את החמאה עם הסוכר בסיר גדול, מעל להבה נמוכה. מסירים מהאש, ובוחשים פנימה את שאר החומרים. התערובת שתתקבל צריכה להיות נוקשה למדי.

משטחים את התערובת בתבנית המוכנה. אופים בחום בינוני במשך 40 דקות. חותכים את המאפה החם ל־12 מלבנים שווים, ומשהים לצינון בתבנית.

דליה ניר מגישה:

תפוחים קפואים

מה יעשו עצלנים, שאוהבים עוגות תפוחים, אבל מתעצלים לקלוף תפוחים להכנתן? אלה יכולים להשתמש בפלחי תפוחים קלופים, קפואים, הנמכרים בשקיות במישקל 900 גרם.

עוגה עם פירורי ביסקוויט

המצרכים: 50 גרם מרגרינה בטעם חמאה; 3 כוסות פירורי ביסקוויטים; 900 גרם פלחי תפוחים, קלופים; כוס סוכר חום; 2 חלבוני ביצים; ½ כוס סוכר לבן.

משמנים תבנית עגולה חסינת חום בכל כמות המרגרינה. זורים מעט מפירורי הביסקוויט, ומניחים עליהם את פלחי התפוחים. מכסים בנייר אלומיניום, ואופים בחום בינוני במשך 20 דקות, עד שהתפוחים יתרככו. מסירים את הנייר, ואופים במשך 10 דקות נוספות.

מערבבים את הסוכר החום עם פירורי הביסקוויט הנותרים, וזורים על התפוחים. מקציפים את החלבונים עם הסוכר הלבן לקצף נוקשה, ומורחים על שכבת הפירורים. אופים במשך 20 דקות. מגישים חם או קר.

עוגה מהירה

המצרכים: כוס סוכר; כוס סולת (בלתי מבושלת); כוס קמח תופח; 6 תפוחי עץ מזן גרנד או סמית; מעט מיץ לימון; ¼ כוס סוכר; כפית גדושה קינמון טחון; 100 גרם מרגרינה בטעם חמאה, קרה.

מערבבים בקערה כוס סוכר, סולת וקמח. משמנים היטב את התחתית והדפנות של תבנית קפיצית מספר 26. מפזרים על התחתית כוס מתערובת הסולת.

קולפים ומגררים את התפוחים, ומערבבים עם מיץ לימון, רבע כוס סוכר וקינמון. מפזרים על שכבת הסולת. מכסים בשארית תערובת הקמח.

חותכים את המרגרינה לחתיכות קטנות, ומפזרים למעלה. אופים בחום בינוני במשך 45 דקות. מצננים ומקררים 10 שעות לפני ההגשה.

סלט כרוב אדום בתפוחים

המצרכים: 2 ראשי כרוב אדום; 3 תפוחי עץ; מיץ לימון; 200 גרם חזה הודו מעושן, פרוס; 2–3 כפות יין אדום; 4 כפות מיונית דלת־קלוריות; מלח ופלפל; מעט כרוויה (קימל).

חותכים את הכרובים לרצועות דקות, וחולטים במים רותחים. משהים 10 דקות ומסננים.

קולפים את התפוחים, ומגררים על מגררת גסה. מוסיפים מיץ לימון ומערבבים.

חותכים את ההודו המעושן לרצועות דקות, ומוסיפים לקערה.

בכלי קטן מערבבים מיונית עם יין ותבלינים, [illegible] על תערובת הכרוב. מערבבים היטב. [illegible] במשך שעתיים ומגישים.

Per·o·flex

מדעני חברת סופלקס (החברה העוסקת ביצור ופיתוח עדשות מגע ותמיסות נקוי לעדשות), פיתחו את תמיסות ה' Per-o-flex, התמיסות המושלמות לניקוי עדשות מגע, מחומרים טבעיים אשר אינן מכילות טימרוסל.

יתרונות נוספים לתמיסת חד Per-o-flex

- מונעת תגובות אלרגיות כגון: צריבה, אדמומיות, אי-נוחות ועייפות העין.
- מאריכה את חיי העדשה ושומרת על צבעה המקורי.
- פותחה והותאמה במיוחד לעיניים רגישות ולתנאי מזג האוויר השוררים במדינת ישראל (רמת אפקטיביות גבוהה)

ובאשר למחיר קיראו והשוו

1 + 2 Per O Flex	לא מכילה טימרוסל	17.92 ש"ח
A + B Lensan	מכילה טימרוסל	25.10 ש"ח
1 + 2 Oxysept	מכילה טימרוסל	21.53 ש"ח
1 + 2 Titmus H2O2	לא מכילה טימרוסל	25.64 ש"ח

מרבית צרכני עדשות המגע בישראל משתמשים כיום ב' Per-o-flex להשיג אצל אופטומטריסטים אופטיקאים וכל בתי המרקחת

MEDIA

(המשך מעמ' 15)

שבה הוא חי. אדם אחד רצה להתבודד בנגב, ולא נתנו לו. כעבור כמה ימים כל הצבא בא לראות איך הוא מתבודד".

מקום הולדתה וילדותה, כמו עיסוקיו של הבעל וגילאי הילדים, הם נושא שדליה אינה אוהבת לדבר עליו. לא מפני שיש מה להסתיר. להיפך. זה פשוט לא רלוואנטי. בקושי היא מציינת שהוריה עלו כחלוצים, היו בין מייסדי קיבוץ, עזבו אותו ועברו למושבה נחלת-יהודה. שם גדלה דליה באהבה רבה לבעלי-חיים, שהלכה ונעשתה עמוקה עם השנים.

את שירותה הצבאי עשתה בסיירת שקד, כשהיא מנחילה את הלשון העברית לברואים מהנגב. זה היה בראשית שנות השישים, עדיין עידן של אידיאלים. עם השיחרור מצה"ל צירף אותה יצחק נבון לפרוייקט ביעור הבערות והוראת העברית בדרום הארץ. אחר-כך נסעה לאפריקה. במשך שנה וחצי לימדה את נשות חוף השנהב כיצד לטפל בתינוקותיהן.

"באותה תקופה האמנתי שאלוהים נמצא בשמים. לכן למדתי לטוס, וקיבלתי רישיון-טיס. ברגע שהוצאתי לפועל את המשאלה הזאת, היא איבדה את משמעותה בעיני. אבל למדתי שם דברים אחרים. אנחנו מוצפים בחלקי אינפורמציה, שזורמים אלינו מכלי-תיקשורת שונים. הם מסתירים את יכולתנו לראות את החשוב ביותר. כאשר פוגשים אדם, שואלים מה הוא עושה והיכן הוא גר, ואם הוא נשוי ואם יש לו ילדים, ובן כמה הוא. רק אחר-כך, לפעמים, מתפנים לשאול מה הוא חושב ומי הוא באמת. לרוב, מפספסים אותו. דרך אנשים חסרי אינפורמציה אפשר לגלות את האמת. אותן נשים שנחשבו פרימיטיביות, ידעו דברים רבים, ולא דרך השכל או צבירת מידע, אלא באמצעות טלפתיה וכיו"ב".

עם התורעה הזאת שבה דליה ארצה, למדה אמנות ופילוסופיה באוניברסיטה (תואר שני), ויצאה שוב אל התרבויות האחרות. התחקות אחר התרבות העתיקה של פרו הביאה אותה לקולומביה, דווקא מפני שהיתה מחוץ למפת התיירות. שם חייתה כמעט שנתיים, כמהלכן לימדה באוניברסיטת נסיונאל בבוגוטה.

באותן כמעט שנתיים בקולומביה החל גם הפרק של הפיסול, חלק עיקרי בחייה של דליה. אז גם יצרה קשרים בצמרת המימשל הקולומביאני. סגן הנשיא הגיע לתערוכת פסלים שלה, שהתקיימה במוזיאון לאמנות מודרנית בבוגוטה. כאשר חזרה ארצה, התקשר אליה מבוהל, וסיפר לה שבנו נעלם. דליה גייסה את הידע שצברה בעולמת שמעבר, וראתה שהבן נחטף על-ידי קרובי מישפחה רחוקים ושהוא ישוחרר כעבור חמישה חודשים. לתדהמת סגן הנשיא כך קרה. מאז חילקה את חייה בין דרום-אמריקה לישראל, כשבשנים האחרונות נמל הבית, הוא מושב גנות.

דליה מריות: במיזרח מבטלים את החומר

מאחורי כל פסל עומד רעיון מיסטי, או מה שניראה כמיסטי. הפיסול העכשווי שלה הוא גושים של פרספקס. החלקים האטומים הם הגשמיים, החומריים. החלקים השקופים הם הרוחניים. רעיון השקיפויות נולד בתקופה שבה חיה דליה שלוש שנים במצוק מעל הים. "הרוחני אינו יכול להתקיים כשלעצמו, בלי הגוף. הוא חייב לשכון בתוך צורה כולשהי. אנרגיה רוחנית יכולה לפעול רק כשהיא נמצאת בתוך גוף. כשהגוף אינו יכול עוד להתקיים כמו שהוא, הוא מתפורר והנשמה חייבת להתגלגל לתוך גוף אחר. לכן הנשמה שלנו היא לא רק מה שאנחנו מקבלים בלידה. כך קורה פתאום, שאדם מרגיש שמשהו השתנה בו. אפילו השתנות חזותית. נוצר בתוכו פתח, שמאפשר כניסת אנרגיה חדשה, לפעמים חיובית, לפעמים שלילית. ריבוק הוא דוגמה לאנרגיה שלילית. על כל אדם עלול להשתלט משהו שלילי, גם במנות קטנות. הוא משליך את זה על 'התלבשו עלי בעבודה', על 'עושים לי את המוות בבית'. על-ידי התבוננות, מה שמכונה 'מדיטציה', אפשר להתגבר. וזהי מטרת השהייה הממושכת בהודו".

"חיפשתי את החומר השקוף כדי לבטא באמצעות דוחניות פנימית שמצויה בכל דבר בעולם, את מה שבונה אותנו, את הכוח הפנימי שהוא ניצוץ החיים. עיבוד החומר מאפשר להגיע למצב של שקיפות מלאה, מצב של טוהר. בחיים הפיזיים הסובבים אותנו אנחנו פוגשים רק שקיפויות דו-ממדיות כמו חלונות, מחיצות, משטחי זכוכית שונים או שקיפויות חולפות כמו טיפות גשם. אין אנו נתקלים בגוף שקוף תלת-מימדי. החומר הניגלה לחמשת חושינו אינו אלא אחוז אחד בלבד ממהותו של כל דבר. תשעים ותשעה האחוזים הנותרים הם מהות פנימית שאת היכולת להתבונן בה איבדנו.

פסל שבמרכזו משולש, אותו חוצה מוט שקוף היוצא מתוכו, מבטא את האפשרות הפוטנציאלית הבלתי מנוצלת שיש לכל אחד מאיתנו. לשם כך צריך לעצור את תנועת החיים, על כל ביזבוז האנרגיה, ולהיכנס למצב של התבוננות פנימית. פסל אחר, מיבנה דמוי מיקדש, מבטא את העובדה שהנשמה אינה יכולה לפעול בלי החומר. שילוב של יהדות ובודהיזם.

במיזרח מבטלים את החומר. דליה נותנת לו קדושה מינימאלית כתנאי הכרחי לכך שהרוחניות תמצא לה מישכן. מתוך המיכנה יוצאת כיפה, כמו מתוך כלא חונק. באותה עת הכלא החונק הוא גם המיקדש ששומר ומגן. תנאי הכרחי לקיומה. אולי מאפיין גם את הוויתה של היוצרת. דליה מריות יוצאת מבית במושב, עם בעל וילדים, נוסעת למיקדש בהודו, מסתגרת בו חודשים, ושבה ארצה, למיסגרת של בית ומישפחה, שגם בה היא מוצאת קדושה.

במושב גנות היא חיה, לצד המישפחה, עם מיספר בלתי מבוטל של בעלי-חיים, ביניהם קופים, נחשים, כלבים, חתולים ואפילו עכבישים. גם הנחש הוא חלק מהשקפת החיים של מריות. היא מגדלת עשרה נחשים שונים, כדי להתבונן בדרכי חייהם. "הנחש לא משמיע קול. הוא לא מבזבז אנרגיה קולית. שתיקה הוא מצב של צבירת אנרגיה. לא במיקרה גוזרים על עצמם הנזירים שתיקה". תוצאה היא מבטאת את ביצירה הפיסולית.

יש לדליה גם מסר כללי לנשים. "נשים נוטות לתלות את אי התפתחותן בסביבה: בעל, ילדים. זו טעות. תירוץ לעצלות. לגבר יש פחד מכישלון. לאשה יש פחד מפני הצלחה. צריך להתנער מזה. אדם צריך לקחת לעצמו את חירותו. גם אשה, כמובן. כל אחד מבני הזוג צריך לתת לשני את החופש להגשים את עצמו. אני לא אשה שהיתה כל החיים במיטבח, ופרצה החוצה פתאום. כשביל הילדים שלי, הנסיעה להודו היא דבר נורמאלי בהחלט. כך גידלתי אותם. זה הארמוני, כי זה חלק נורמאלי מהמערכת. גם לאיש שאני נשואה לו יש עולם משלו. גם הוא מרבה לנסוע בעולם, (בעיקר דרום-אמריקה). אם חזרתי מהודו עם אושר פנימי, גם הילדים נהנים ממנו. ובאמת חזרתי מהודו אדם שונה, עם תחושה שאני יכולה להעניק מעצמי לעוד הרבה אנשים. באתי עם רצון להוציא חפצים מהבית ולתת אותם לאחרים".

וזה עדיין לא סוף-פסוק. הנסיעה הבאה כבר בתוכנית ביצוע. שוב הודו, שוב מסע בעיקבות הנפש, עוד התנסויות, התבוננויות פנימיות, היטהרויות.

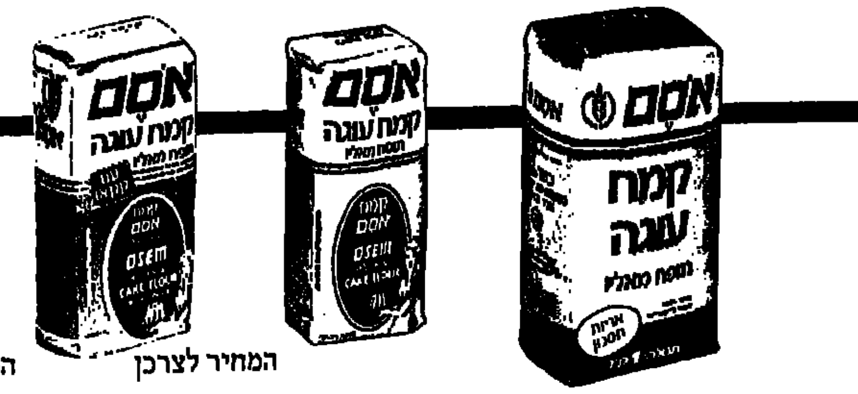

	המחיר לצרכן	המחיר במבצע
קמח אסם תופח מאליו 350 גרם	~~0.50 ש"ח~~	0.44 ש"ח
קמח אסם תופח מאליו 1 ק"ג	~~1.28 ש"ח~~	1.12 ש"ח
קמח אסם תופח מאליו עם קקאו 350 גרם	~~0.74 ש"ח~~	0.65 ש"ח

אסם מורידה מחירים

וקמח אסם תופח מאליו
וקמח אסם תופח מאליו עם קקאו
בהוזלה מיוחדת לתקופה מוגבלת

אוזני המן נפלאים

החומרים הדרושים:
חבילה קמח אסם תופח מאליו. 100 גרם מרגרינה בלי מלח. 1/2 כוס סוכר. 1/4 כוס מיץ תפוזים. מיץ מ-1/2 לימון. קליפת לימון מגוררת. 2 חלמונים.

אופן ההכנה:
לבחוש את המרגרינה, הסוכר והחלמונים, להוסיף את קליפת הלימון ולערבב. להוסיף קמח ומיץ לסרוגין. כשהבצק מוכן לשטוח עלה בעזרת מערוך לעובי של פחות מ-1/2 ס"מ ובעזרת כוס ליצור עיגולים. לשים באמצע את המלית ולהדק בקצוות בצורת אוזן המן. להכניס לתנור בחום בינוני עד שיזהיב.
אפשר למלא בפרג, אגוזים, ריבה, תמרים ושקדים או ברחת-לאקום עם שקדים או אגוזים.

שלחו 5 אריזות ריקות של מוצרי אסם לפי בחירתכם אל: אסם תל-אביב. שרות שק נעול ותקבלו הביתה אחת מחוברות המתכונים 8,7,6,5,4,3,2,1 לפי דרישתכם

רבבות עוגות מצליחות יום יום
עם קמח אסם תופח מאליו

זה טוב - זה אסם

נימפות מצויירות

ציור האופנה היה קיים לפני שהוא ידע שהוא כזה. ציירי האופנה הראשונים היו גדולי האמנים וציירי הדיוקנאות של תקופתם ● ציור האופנה כפי שאנו מכירים אותו כיום – רישום קליל המתאר בדרך־כלל בקו בלבד את צלליתו ומיבנהו של הבגד, וכמעט אינו מתייחס למירקמו – נולד במאה ה־16 ● ציור האופנה המשיך לשגשג גם לאחר התפתחות הצילום ● עתון שרצה לבשר לקוראיו על חידושי אופנת פאריז – דאג לצייד את כתבת האופנה שלו במאיירת צמודה ● ציירת־האופנה הישראלית ריקי בן־ארי, השיגה מעמד של אמנית בינלאומית בתחומה

מאת נורית בת־יער

כשהיא לובשת מבט מלוכסן ומניפת נוצות־טווס בלבד – קשה להתחרות בה, באודליסק המהפנטת של ז'אן־אוגוסט דומיניק אנגר (1814). גם לוונוס של טיציאן (1538) או בוטיצ'לי (1480) כמעט שאין קונקורנציה.

אבל במערומיהן, מה הנימפות המשגעות הללו מסוגלות לספר לנו על אופנת תקופתן? – מעט מאוד. לעומת זאת, הפורטרט של הברונית רוטשילד (1848) של אנגר מתעד בדיוק איך נעצו הנשים את נוצות היען בשערן, עד כמה בוהק היה הסאטן, אוורירית התחרה.

ציור האופנה היה קיים לפני שהוא ידע שהוא כזה. ציירי האופנה הראשונים היו גדולי האמנים וציירי הדיוקנאות של תקופתם. עד להמצאת המצלמה – ההנצחה הוויזואלית היתה בלבדית לציירים ודיוקן לא נחשב גמור, עד אשר כל פרטי הבגד שוחזרו בו בריאליזם מופלג.

האמנות הצרופה תיעדה את האמנות השימושית של עיצוב הבגד עוד משחר ההיסטוריה. על נפילתם הקולחת של קפלי הטוגה היוונית אנו למדים מפסלי תור הזהב של יוון הקלאסית. מדמותו המפוסלת של רמוסטנס, פרי יצירתו של פוליקטוס. על קיומו של הביקיני עוד במאה השלישית לספירה, מהפסיפס של הפיאצה ארמריני בסיציליה.

ציור האופנה כפי שאנו מכירים אותו כיום – רישום קליל המתאר בדרך־כלל בקו בלבד את צלליתו ומיבנהו של הבגד, וכמעט אינו מתייחס למירקמו – נולד במאה ה־16. האיורים הראשונים, ב־1520, הופקו כתחריטים ופורסמו במרכזי הדפוס הגדולים של ונציה ופאריז, ובמידה פחותה גם באנטוורפן ובפרנקפורט.

תחריטי האופנה, האמנות־השימושית שהיתה למקור תיעוד חדש לבגדים ואביזרים, הופצו באמצעות חוברות אופנה אמיתיות, שלראשונה קיבצו בתוכן דוגמאות של קישוטי תילבושות ועדיים, ריקמות ובגדי הארצות השונות. חלוצי הדפסי־האופנה שעבודותיהם פורסמו בחוברות אלו היו פ. דספרז, נ. ניקולאי ד'ארפיי, ג'וסט אמאן, פ. ברטלי, א. דה ברויין, ג'.ג'. בואסרד, וס. וצ'ליו.

האוסף הגדול ביותר של איורי אופנה (5000) שהקיף כמעט מאתיים שנות איור (1770 – 1950) לוקט על־ידי דוריס לנגלי מור והוצע לא מכבר למכירה פומבית בבית המימכר הנודע כריסטי'ס. האספנית והיסטוריונית־האופנה, מור, שאוסף התילבושות ההיסטוריות שלה נתרם בשנת 1963 להקמת מוזיאון התילבושות בעיר באת' -- הקדישה לאיסוף ציורי האופנה 60 שנה.

ותגלית האהודה עליה ביותר הוא צייר רוסי, ארולף סנדרו, שתעד באיורי האופנה שלו, מעשור 1880, גם את חיי החברה הגבוהה עבור „דה קוין". באוספה של מור שנמכר בכריסטי'ס לכל המרבה במחיר, נכללו 20 רישומי עיצובים מקוריים של אופנאי העילית הראשון, הבריטי־פריזאי וורת, ושני כרכים של ציורי צבעי־מים עם דוגמאות אריג צמודות של לוסיל, האופנאית הראשונה במעלה של התקופה האדוארדית.

כמו־כן ירחונים אלגנטיים משנות ה־20' וה־30' של המאה ה־20 וביניהם „לה גאזט דה בון טון", המסוגנן שבכל עתוני האופנה של התקופה. המגזין שיצא לאור בין השנים 25־1912 העסיק אמנים כקלובר של באקסט, דריאן, וג'ורג' בארבייה. אפילו הפירסומות צויירו על־ידי ראול דיפי.

ציור האופנה המשיך לשגשג גם לאחר התפתחות הצילום מכמה סיבות. ראשית משום שהאיור אינו רק אמצעי לתיעוד והפצת קווי האופנה אלא גם מדיום יצירתי. בעוד אופנאים מסויימים לא ניחנו בכישרון ציור והם מעדיפים ליצור תוך כדי מישחק עם האריג ונפילתו – אצל אחרים תהליך יצירת הבגד מתבצע תוך כדי הציור עצמו ובלתי־אפשרי בלעדיו.

אופנאי אחד שיצירתיותו באה לידי ביטוי גם באיורים מקסימים, עתירי מעוף, המתובלים לעיתים באקזוטיקה – הוא ארטה. ארטה, רוסי, אחד מענקי האופנה של כל הזמנים, היה מעצב ומאייר האופנה הראשון בעל ההעזה היצירתית. את צעדיו הראשונים עשה, בשנת 1912 כמאייר בבית פוארה בפאריז כשמגמת ציוריו הפצת עיצובי הבית בקרב הלקוחות והעתונות. תוך זמן קצר החל גם לעצב אופנה עבור פוארה כאשר אחת ממשימותיו הראשונות היתה יצירת תילבושות לרקדנית הפאטאלית מאטה הארי. בין 1915־1936 איוריו ועיצובי האופנה שלו – התפרסמו במגזין היוקרה האמריקני „באזאר".

לא רק בזכות היותו כלי־עבודה עיצובי שרד ציור־האופנה אחרי פרוץ הצילום. סוככה עליו גם אווירת הסודיות שאפפה פעם את בתי האופנה הפריזאים. כדי למנוע ריגול־אופנתי והעתקות – אסרו האופנאים עד לפני 8־10 שנים, כניסת צלמים לתצוגותיהם. גם לכתוב או לאייר אסור היה במהלך התצוגה.

עתון שרצה לבשר לקוראיו על חידושי אופנת פאריז – דאג לצייד את כתבת האופנה שלו (אם היא לא היתה ציירת בעצמה) במאיירת צמודה. לאחר התצוגה, רשמה המאיירת מהזיכרון כמה דגמים נבחרים ואלה פורסמו בעתון.

שיטת עבודה זו היא שהיקנתה לציירת־האופנה הישראלית ריקי בן־ארי מעמד של אמנית בינלאומית בתחומה. היה זה בעיקבות ביקורה של סוזי מנקס, כתבת האופנה של הלונדון טיימס ב„שבוע האופנה" הישראלי הראשון, באמצע שנות ה־60'. סוזי נתקלה בחוברת שריקי ציירה ל„גוטקס", העריפה את ציוריה על־פני אלה שהכירה בלונדון והזמינה את ריקי לצייר עבור ה„טיימס". לימים עברה סוזי ל„איבנינג סטנדרט" הבריטי (כיום היא שוב ב„טיימס") וריקי הוזמנה על־ידי ה„סטנדרט" פעמיים בשנה לפאריז, כדי לאייר את צימוקי תצוגות האופנה הפריזאיות.

כיום כבר מותר לצלם בתצוגות ואין עוד צורך ברישומי אופנה למטרות תיעוד ופירסום בעתונות. לעומת זאת, בענף חיזוי ויזואלי של האופנה, האיורים הם עדיין עמוד התווך. לצלם את דגמי העתיד בטרם הופקו – אי־אפשר. לציירם, לעומת זאת, אפשר.

גם בענף זה ריקי בן־ארי מייצגת את ישראל בכבוד. כשהיתה יועצת האופנה של מכון היצוא הישראלי וביקרה בשנת 1967 במרכז הצמר הבינלאומי לצורך איסוף מידע – הוזמנה על־ידי המרכז הבינלאומי לאייר את תחזיותיו. בסיועה של מישלין פריד ממרכז הצמר, הגיעה ריקי גם לחברת תצפיות־האופנה „פרומוסטיל". בימים אלה, לאחר שהוצגה על־ידי אלייקים שפיגל בפני חברת החיזוי החדשה „נלי רודין" – היא מאיירת גם עבור חברה זו.

בניגוד לצייר של אמנות לשמה שסיגנון ציורו הוא סימן ההיכר שלו – על צייר האופנה, על־פי ריקי, לשנות את סיגנונו כל עונה. בפרט כאשר הוא מאייר לחברת חיזוי. סיגנון הציור מוכתב על־ידי קווי הבגד, רוח התקופה, זרמים תת־קרקעיים, שינויים סוציולוגיים, סרטים, זמרים, תערוכות אמנות, הרחוב.

ולא סיגנון ציור חדש בלבד אלא גם אשה חדשה שלא קיימת עדיין – ריקי חשה שהיא בוראת מדי עונה. עם הסיגנון משתנות הפרופורציות. בשלהי שנות ה־50' וראשית שנות ה־60' כשריקי הורתה איור־אופנה במכונים הטכנולוגיים בתל־אביב – היחס בין הראש לגוף היה של אחד על שמונה. ב־70'־71' עברה לפרופורציות של 1/11 כשמקור ההשראה הוא ארט דקו, והקווים מאוד סכמאטיים, גראפיים, מסוגננים, הגוף דק וארוך והכתפיים צרות.

אם מציוריה המקסימים משנת 1969 – ניבטות אליך העיניים הגדולות עם הריסים המצויירים של הילדונת טוויגי, ועל כל לחי אתה מוצא עיגול כובתי – הרי שבציורי 81' שהופקו לאחר פעילותה האינטנסיבית של התנועה לשיחרור האשה, בולטים הקווים המרובעים של הכתפיים. כתפיים משכנעות של אשה חזקה עצמאית שאפשר להישען עליה.

באיורי קיץ 87' מוחלפות הגפיים השבריריות של ציור־האופנה הקלאסי־אלגנטי ברגליים שריריות. הפרופורציה היא 1/9 והדמות היא של „בחורה נמרה". אשה עצמאית, ספורטיבית, פעילה, סקסית אבל לא

מעצבת־אופנה ריקי בן־ארי: בגיל 50 הצלחתי ליצור סיגנון חדש

פנטסטיק
כשר לפסח
במבצע עכשיו
כל מוצרי הניקוי בבקבוק אחד!
קדם כימיקלים יצור ושיווק תעשיתי בע"מ
ת.ד. 165 אשדוד, טל. 055-33533
KEDEM

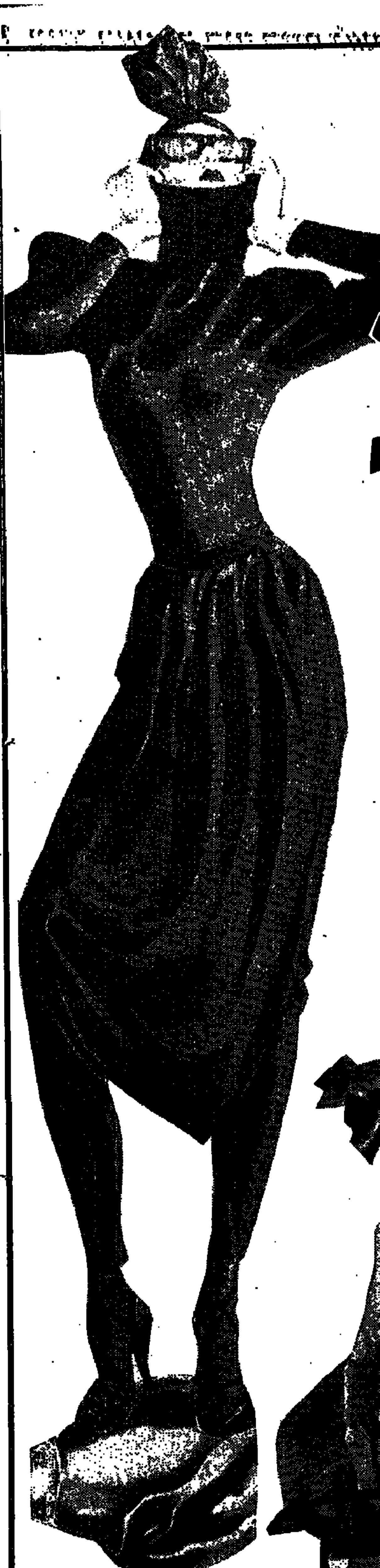

ציור של אנטוניו של דגמי נורמה קמאלי, הופיע ב„דבליו": קווים אלגנטיים, מגע של הומור

אתת שמוכרת סקס". השיער מכוסה א־לא־גרייס ג'ונס או לחליפין ארוך וחלק. ההשלמות של ריקי (העוסקת מדי פעם גם בעיצוב אופנה) לתחזיות קיץ 87' כבר מתייחסות לטיפוס נוסף: אשה־ילדה עם ראש יותר מאופר, נשית, שמזכירה את ימי „ביבה" הלונדונית של שנות ה־70'.

בעולם חברות החיזוי חיים כבר בחורף 1988. הגשם של 88 ירד, על־פי הפרומוסטיל, על בגדים בקווים מעוגלים. ריקי משדרת אותם באמצעות פרופורציות של 1/13. הקווים העגולים דורשים גובה. המסר מינימליסטי, מועבר על־ידי מינימום קווים, הפנים מרומזים בלבד. את מקום העט והציפורן תופס מיכחול יבש היוצר על נייר מחוספס אפקט של רישום־פחם. ריקי מתלהבת: „הצלחתי ליצור סיגנון חדש בגיל 50".

מאיירת ישראלית אחרת שציוריה מופצים ברחבי העולם היא הצבע. במורעות בית האופנה האיטלקי מיסוני – הוא משדר גם התייחסות שונה לאשה וליופי. את מקום האשה בעלת היופי הבובתי המושלם עם האף הקטן והמנותח – תופס ציור של אשה חזקה, מעניינת, עם אף מגובן. האשה של מיסוני המצויירת על־ידי אנטוניו – גם אינה מופיעה סולו, מנותקת, אלא כחלק ממערכת־יחסים עם בן־זוג.

היבט מלהיב אחר של ציור האופנה האיטלקי החדש – בא לידי ביטוי בירחון „ואניטי" שדגמי האופנה שלו מאויירים על־ידי אמנים שאינם מתמחים בציור־אופנה. אחדים מציורים אלה אינם מגשימים את יעודם. לא תמיד אתה יוצא מהצפייה בהם יותר חכם באשר לצורת הבגד, מירקמו, פרטיו. כתוצאה מכך אינך יודע אם תרצה לרכוש בגד כזה ואם יתאים לך. לעומת זאת, חלקם בהחלט תאווה לעיניים. לעיתים בזכות שילובי הצבעים הנפלאים או קלסתר זוויתי והבעה חשדנית־היתולית משעשעת. אלה בציורי לורנזו מאטוטי לאנריקו קוברי שהופקו בהשראת משחקי אור וצל טולוז־לוטרקיים, והתיאטרליות של שנסיונרים ודנרים מפאריז של ראשית המאה.

לפעמים, בזכות ניגוד קוטבי, מוליך־תחושות, בין קלסתרים הנראים כמסיכות גבס מיסתוריות תלת־ממדיות לבין הממד החייתי־חושני של פרוות שעירות מגומרות. ניגוד בעל איכויות של ציור אמנותי המופיע בציורי לורנזו מאטוטי לפנדי, ואשר הופק בהשראת מוטיב האשה והחיה, החיה שבאשה, האשה הנמרה, וכל הקישקוש על האשה הנצחית.

ציוריו המלוקקים של מרצלו ג'ורי לג'ורג'יו ארמאני, בוצעו לעומת זאת, בהשראת ה„נסיך הקטן", ומזווית סוריאליסטית. האשה מיוצגת בהם כחצי אשה חצי פרח. ואילו בציורי ג'ובני טיגליאכני לבלומארין דמות האשה מעוותת כמו שהאקספרסיוניזם הגרמני יודע לעוות אותה.

אצל מסימו בטיני, הדמות הנשית מציגה שמלה של מוריאל גראטו כשהיא רכובה על ענן, מנגנת בנבל, ומלאך קטן נושף בעורפה. ההשראה הגיעה מכיוון קונובה. לעומת זאת, לציורי דניאל ברולי לרוגרי הסתננו הזיות בנוסח ויליאם בלייק. באחת מהן אתה נתקל בגברת שאחת מגעליה גדולה עליה בארבעה מיספרים. באחרת בדמות מצודדת, זוויתית, בתנועה סוחפת, עם זרועות דקיקות מתנופפות באורך של מפה ועד להודעה חדשה.

עם הייחודיים שבציורי „ואניטי" נמנים איורי פרנסוא ברטוד למוסצ'ינו. הללו מזכירים חיתוכי־עץ ומבוססים על הניגוד הקוטבי בין שחור־לבן לבין כתם חד או דו־צבעוני חריף. אחד מהם, של עלמה במחוך ובמיכנסי־גרב צמודים – הועמד סטייל ציור החירות של דלקרואה.

בציורי דגמי סמואל מאזה – הצייר ג'ובאני טגליאביני שולח לנו ד"ש מגוסטב קלימט, הצייר המוביל של תנועת ארט־נובו, שציורי הקיר הארוטיים שצייר לאוניברסיטת וינה היו הסקנדל והסטוץ של תקופתו. ואילו ציור של איגורט למיסוני שנוצר בהשפעת משלי לאפונטיין נועץ בך מבט כה מרושע וחודר שאתה שוכח להסתכל על הבגד. אבל לא על צירוף הצבעים החלומי שיצא מסיפורי אגדות ועולם הפנטסיה.

ציור השער: הבעה חשדנית־היתולית משעשעת, בציור של לורנזו מאטוטי. הבגד של אנריקו קוברי. צוייר עבור החוברת האיטלקית „וניטי"

השמלות עם תחתוניות הקיץ של אוסקר דה־לה רנטה – בעיני צייר האופנה אנטוניו

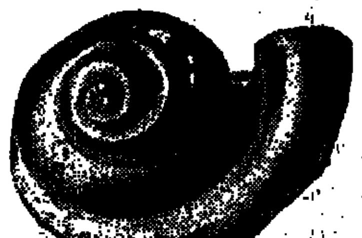

מאת עמליה ארגמן-ברנע

שלושה בני משפחת מרנר עוסקים בקולנוע • ג'ין האב, מפיק ובימאי; קרול תסריטאית שגם מביימת והבת כרמלה, שחקנית • הקשר שלהם עם הארץ – לא מהיום. יש להם אפילו עבר קיבוצניקי • עכשיו גמרו להכין את האגדות „החתול במגפיים" ו„היפה והחיה" • מישפחה כזאת

מישפחה מהסרטים

יוג'ין, קרול וכרמלה מרנר: כולם בעסקי־שעשועים

(תצלום: אברהם חסון)

בעולם הקולנוע פעלו מאז ומתמיד זוגות ומישפחות יוצרים. הרבה תפוחים שלא נפלו רחוק מהעצים. די בכמה דוגמאות: מישפחת פונדה הכוללת את אבא הנרי, הבן פיטר וכמובן ג'יין; פול ניומן וג'ואן וודוורד; פרנק סינטרה, שהביא את שתי

כרמלה מרנר בתפקיד הנסיכה ורה: הלוואי שהיו מתלבשים ככה גם היום

הבנות לממלכת הבד, הבימאי ג'ון יוסטון ובתו אנג'ליקה, רוברטו רוסליני הדגול, שיחד עם אינגריד ברגמן תרמו לממלכת הכוכבים את איזבלה. תא מישפחתי המכיל יותר מכוכב אחד לא יסבול, כך אומרים, מעודף יצירות. אבל, יש לא מעט יוצאים מהכלל.

בישראל, פברואר 87', פועלת מישפחה גרעינית שלמה ומאוחדת המשתפת פעולה בענפים שונים של הקולנוע על בימת הפקה אחת: ג'ין (יוג'ין) מרנר, מפיק ובימאי; אשתו קרול, תסריטאית; ובתם היפה, כרמלה, שמגלמת את התפקיד הראשי באגדת הילדים „החתול במגפיים".

הסרט שאבא מרנר ביים ואמא מרנר תיסרטה (ואף ביימה חלקים ממנו), הוא התשיעי בסידרת אגדות הילדים המופקות על־ידי גולן־גלובוס ומצולמות בישראל. הסרטת „החתול במגפיים" מסיימת, בשלב זה, את את צילומי הסידרה בארץ.

הפרטנר של כרמלה בת ה־18 בסרט – החתול – הוא לא אחר מאשר כריסטופר ווקן, המוכר מהסרט הבלתי נשכח „צייד הצבאים". אילו היתה כרמלה ישראלית טיפוסית, היתה אולי אומרת: נפלה בחלקי זכות גדולה וכו'. אבל היא אמריקנית מנומסת, ובתשובה לשאלה על העבודה במחיצתו של ווקן היא עונה רק: „יה, הי איז רילי או קיי".

אבא מזכיר לה שעוד לפני שווקן נבחר לתפקיד, היתה זו כרמלה שהעלתה את הרעיון המבריק של מועמדותו. הוא מזכיר לה גם, שהיא זו שנפגשה איתו במלון „אמריקן קולוני" בירושלים, ושאלה אותו מה דעתו, רגע אחד לפני שהוא חשב בקול רם שהיא־היא מתאימה ביותר לתפקיד הראשי. כרמלה מאשרת את השיחזור בחיוך קטן.

מישפחת מרנר, בבוקר שאחרי מסיבה חגיגית של הצוות לרגל סוף הצילומים. איכשהו מתעוררים בעשר. ישר אחרי הקפה של הבוקר מחסלים לאט קערה מלאה של פיסטוק חלבי. הרגל שאומץ בישראל. אולפני ג.ג. העמידו לרשותם דירה קרובה למישרדים בסביבות קולנוע תל־אביב. שם הם מתגוררים בארבעת החודשים האחרונים, כל זמן ההסרטה של „החתול במגפיים" ו„היפה והחיה".

שאלות מזווית תיירותית – מיותרות. מישפחת מרנר כבר עשתה בישראל תקופות ארוכות. הקשר לישראל שזור בחייהם זה שנים. בשנת 1961 באו ג'ין וקרול ארצה ושהו כאן למעלה משנה. ג'ין למד באולפן בקיבוץ גבעת־חיים. הוא עבד בקיבוצים ניר־אליהו ועין־השלושה, שם אירגן חוגים דראמטיים שנוסדו על־ידי ההסתדרות. קרול למדה באוניברסיטה העברית בירושלים. כעבור שנה חזרו לאמריקה, ברוקלין. מאוחר יותר כשנולדה כרמלה, ייסדו חווה חקלאית באפסטייט ניו־יורק, שבה יישמו מן הסתם מניסיונם שנרכש בקיבוצים בישראל. בכל פעם שהיה חסר להם קצת כסף, היו מגיחים לעיר, עושים ביחד איזה סרטון־פירסומת, וחוזרים לחווה.

ג'ין דוכר עברית עד היום. אבל גם עם ישראלים, אם אפשר, הוא מעדיף אנגלית. כרמלה, לעומת זאת, לא מבינה מלה.

מאז, הצטלבו קשרי עבודתו של מרנר עם פרוייקטים שקשורים בישראל במישרין או בעקיפין. דוגמאות: סידרת הטלוויזיה „מורשת", של אבא אבן, שתיעדה את ההיסטוריה היהודית. סידרה בת שני פרקים על הכנר פנחס צוקרמן, ששודרה ברשת פי.בי.אס. האמריקנית.

ג'ין וקרול, איסלקיה במוצאה, הכירו בקולומביה יוניברסיטי, לפני 28 שנה. המכנה המשותף, כמובן, היתה הבימה. קרול היתה סטודנטית לדראמה. ג'ין היה אחראי על התאורה, ומאוחר יותר מרכז החוג הדראמטי באוניברסיטה. מאז הם משתפים פעולה בתחומי המיקצוע השונים. קרול כותבת תסריטים, מחזות ומחזות־זמר. שיתוף הפעולה ההדוק ביותר היה עד כה בסרטי־תעודה.

„היפה והחיה" ו„החתול במגפיים", שני סרטי האגדות (קרול כתבה גם את התסריט ל„כיפה אדומה") מהווים עבור שניהם ניסיון ראשון בפיצ'ר (סרטי עלילה). „סיפור אחר לגמרי", אומר ג'ין ומסביר שאילוצי התקציב דורשים יד על הדופק. תקציב „החתול במגפיים" מסתכם בסך־הכל ב־1.5 מיליון דולר. סרט קטן למדי. ברור שהוא מיועד לילדים, אומר ג'ין, אבל הוא מספיק מתוחכם כדי שידבר גם למבוגרים. בני הבית מאשרים.

תוך כדי ההסרטה שנערכה ביפו, בנווה־אילן ובפארק הירקון, הגיעו השמועות על קשייה הפיננסיים של חברת קנון. איך זה השפיע על האנשים? „לא השפיע", אומר ג'ין בריסקרטיות. „מנחם בא אלינו, דיבר, הרגיע. כל אחד קיווה בשבילו שהוא ייצא מהקשיים ולא יקרה לו כלום. אני", אומר מרנר, „מאוד אשמח לשתף איתו פעולה גם בעתיד". בספטמבר הקרוב יוצא מרנר לוימבאבווה, להסריט אגדה חדשה מאגדות קנון.

את „החתול במגפיים", שהוא אגדת־עם מהמאה ה־17 (האחים גרים רק עיבדו אותה) העבירה קרול למאה ה־18. המאה ה־17, היא מסבירה, כפי שהיא משתקפת ביצירות האמנות, חשוכה וקודרת. המאה ה־18, לעומת זאת, אוורירית, קלילה ומלאת צבעים. כך אפשר היה להלביש את הגיבורים בבגדים ציבעוניים יותר ולהדביק להם שירים וריקודים.

ב„יפה והחיה", סידרה אמא לכרמלה חליפות־קטיפה כבדות בצבעים כהים, והילדה כמעט מתה מחום (למרות שעשתה תפקיד לא גדול אבל מרשים). ב„חתול במגפיים" שבא אחר־כך, סידרו לנסיכה ורה (שוב כרמלה בתפקיד הראשי) שמלות אווריריות בהירות, בתכולים ורודים ולבנים. עכשיו אומרת כרמלה: „הלוואי שכולם היו מתלבשים כך גם היום".

בג'ינס ובטריקו היא תחזור בסוף החודש לאוניברסיטה שלה באמריקה, שם היא לומדת מישחק, סיפרות ודראמה. בקיץ תיסע לאיטליה ללמוד איטלקית. נראה לה, שאם היא תקבל הצעה נוספת לשחק בסרט, תיענה בחיוב. מה עוד שההצעה תבוא מבימאי־הבית...

בסקר שנערך לא מכבר ברחבי מיסעדות תל־אביב, התגלה שמעט מאוד מהן מגלות מידה נאותה של נקיון, ובין המעט האלה נמצאה המיסעדה „שלרג". גילוי כזה, כך החלטנו, דורש שנחגוג אותו ואיפה אפשר לחגוג אותו אם לא במיסעדה עצמה.

ובכן, שמנו פעמינו לשלרג, שבקצה רחוב בן־יהודה, התמקמנו

האיש שבא לסעוד

צירוף מומלץ

בשולחן קטן למרגלות אקוואריום מלא דגים, מתחת לרשת סכוכה ומול ים סוער וצוקים מאיימים בצבעי שמן, והיזמנו מנות ראשונות.

הבוהק, הנקיון, תשומת הלב והטריות כאילו דוברים אליך כאן אפילו מתוך הסלטים הפשוטים. סלט כרוב וגזר סמיך ביותר, עם הרבה (קצת יותר מדי, לטעמנו) מיונז, טעים למדי, וסלט מצויין של חצילים. כשהחציל טרי, עיסת המיונז מעורבבת ומוקצפת מעט, וטעם השום והמלח באים במידה, מה יכול להיות טוב מזה.

ההתחלה, אם כן, מצויינת, ואם תקחו בחשבון שהיא מלווה פיתה קלוייה ומרוחה במעט שמן ובצל, תבינו עד כמה היא אכן מצויינת. אך ההתחלה היא כאין וכאפס לעומת מה שבא לאחריה, שתי מנות־ענק של דגים. דג סול בחמאה ודג שמך בגריל. הסול – מה מופלא – סול אמיתי. טרי, מוצק, לא הרכיכה הקפואה חסרת עמוד השדרה המוגשת בחנויות האחרות. ועל כן, כשהוא ספוג בחמאה ובמעט לימון אין כמוהו. השמך – צלוי כראוי, והשום והלימון שמעליו חודרים עמוק עמוק למעבה בשרו. התוספות – תפוח־אדמה בתנור, עסיסי ומיוחד, וירקות טריים.

קינחנו במוס שוקולד עם הרבה שוקולד והרבה קצפת וקיבלנו אפריטיף על חשבון הבית, ועל כל זה בתוספת כוס מיץ וגם כוס קפה שילמנו שישים שקל, בתוספת עשרה שקלים תשר למלצר שהיה ראוי לכך וליותר מזה. בסך הכל שבעים שקל. המיסעדה הזאת לא רק נקייה, אלא גם טעימה והצירוף של השניים הרי הוא מומלץ ביותר.

לוקולוס

מוניק, עמנואל חדשה

השחקנית הסקסית הצרפתיה מוניק גבריאל טובה מאוד – בלהיות רעה. עובדה: מוניק בת ה־21 כל־כך הצטיינה בתפקיד של יורשת אירוטית בסידרת סרטים שנקראה „קריסטינה", עד שקיבלה את תפקיד עמנואל הידועה לשימצה.

מוניק תיכנס לנעליה הסקסיות של סילביה קריסטל בת ה־34, שכיכבה בשלושת סירטי עמנואל שצולמו עד כה. מה לעשות, כשצריך להתפשט מול המצלמות, 34 הוא כבר גיל קצת קשיש.

סידרת סירטי קריסטינה זכתה לפופולאריות רבה, וזיכתה את מוניק באמצעי התיקשורת, בתואר המחמיא מאוד „שחקנית הקולנוע הסקסית ביותר מאז מרילין מונרו".

דנ'אלה יקרה

שרופה על זמר

אני בת 17.5 וכבר 9 שנים אני מעריצה שרופה של זמר מסויים. בהתחלה הערצתי אותו כמו החברות שלי, אבל מאוחר יותר זה הפך להיות טירוף ממש. אני מאוהבת בו ואין לי שום אהבה אחרת בחיים. החברים שלי מנסים להוציא אותי מהעניין אבל לא מצליחים. אני מקווה שאת תצליחי.

טלי.

אני חושבת שבגלל שאין לך אהבה אחרת בחיים, אני עדיין נתלית באהבה הזאת לזמר, שבעצם אינה מחייבת אותך לדבר. האהבות הללו, החד־צדדיות, נעלמות ברגע שמוגשים באהבה ממשית, ואני בטוחה שגם לך זה יקרה. ובינתיים עד שהאהבה לזמר תיעלם, חשבי על הצד היפה והנות שלה. הוא לא מאחר לפגישות, הוא לא משקר לך אף פעם, הוא לא בא אליך בשום דרישות, לא מרגיז אותך, לא מקנא וכו'. או תיהני, עד שתמצאי אהבה אמיתית.

חזה יפה

אני נערה צעירה ונאה. יש לי חזה יפה במיוחד, אבל מסביב לפטמות גדלות כמה שערות ארוכות ומעצבנות. ניסיתי לתלשן בפינצטה אבל זה כואב נורא והן שוב גדלות. האם יש לך איזה רעיון.

הרמת־גנית.

אם מדובר רק בכמה שערות למה לסבול כאבז פשוט גזרי אותן במיספריים, ואם אחרי חודש הן תצמחנה שוב – גזרי שוב. זו לא עבודה קשה והשערות בירוע לא גדלות מהר.

שכר להורים

בתנו בת ה־27 גמרה את לימודיה באוניברסיטה והתחילה לעבוד. היא משתכרת כ־800 ש"ח לחודש. היא גרה בבית ומקבלת את כל השירותים. האם לדעתך היא צריכה לתת לנו, ההורים, חלק משכרה. אנחנו חושבים שכן.

הורים.

קשה לתת בעניין זה תשובה חד־משמעית. נדמה לי שאם מצבכם הכספי טוב, היה בדאי שהבת תחסוך חלק משכרה. מצד שני אם מצבכם הכלכלי לא כל־כך טוב, היא בהחלט צריכה להשתתף בהוצאות הבית שבו היא חיה.

האלמנה העליזה

חברתי התאלמנה לפני פחות משלושה חודשים וכבר היא יוצאת למיסעדות, לבתי־קפה ולסרטים. האם כדאי לי להעיר לה על כך?

חוה.

להעיר לה על מה? על זה שהיא מתאוששת ומנסה לחזור לחיים נורמאליים? אם את חברה טובה שלה, עודדי אותה, ואם לא אז פשוט אל תדחפי את האף שלך לעניינים לא לך.

התעמלות: אימוני־שכל

כמעט כל בנאדם שהגיע לגיל 40 מכיר את התופעה: מתעוררות בעיות של ריכוז וחשיבה. יש מי שחוששים שזהו שלב ראשון לסניליות. חוקרים מאוניברסיטת דרום־קליפורניה שחוקרים נושא זה במחלקה לפסיכולוגיה, טוענים שיש פיתרון. הם מצאו קשישים המשפרים את כושרם הפיזי על־ידי התעמלות. להפתעתם גילו, שהתעמלות הגופנית משפרת גם את כישוריהם השכליים.

השיפור נמצא במיוחד בתחום הקרוי „אינטליגנציה שוטפת"; כלומר – הכושר לפתור בעיות במהירות, בוריזות, בריכוז ובאילתור. ה„אינטליגנציה המגובשת" מייצגת, לעומת זאת, את מאגר המידע שאדם צבר במוחו במשך חייו. שיפורים אלה נרשמו כבר אחרי תוכנית בת שלושה חודשי התעמלות, אצל 48 מבוגרים מיקריים, המתגוררים במעון קשישים בלוס־אנג'לס.

נבחרו התרגילים הניתנים לביצוע בכל מקום. קבוצת ניסוי ושתי קבוצות ביקורת עברו מיבחנים שונים: מדידת אינטליגנציה ורווחה נפשית, ומשתנים פיזיולוגיים כמו מישקל, דופק, ולחץ דם, לפני ואחרי שלושה החודשים. נוסף לשיפור האינטליגנציה השוטפת, נרשמו אצל הקשישים עוד תוצאות חיוביות: תחושת שליטה אישית על חיין, והפחתת החרדה והדיכאון, במיוחד אצל נשים.

דבורה נמיר

מתקפלים לילדים

התכוונו להציג אותם לקראת טיולי האביב. אך האביב הקדים אותנו וחרר אל החורף. הינה משהו חדש בשביל עם ישראל, עם הגרילים, הפיקניקים והכיסאות הנפרשים בחיק הטבע. כיסאות־נוח עשויים מאלומיניום ומפלאסטיק, מתקפלים היטב, כך שקל להכניסם לתא־המיטען של המכונית.

כיסאות כאלה היו לנו גם בקיץ שעבר. אלא שהשנה המחירים ירדו ויש להם תוספת. אחד היבואנים, צוות א', מייבא מהמזרח־הרחוק כיסאות־נות תואמים גם לילדים. ניסינו וראינו, שהילדים אוהבים אותם. ניחוש: המוצר יהיה להיט. המחיר הסופי עדיין לא נקבע. ינוע סביב ה־40 ש"ח לכיסא.

נורית ארד

לנין לא, לנון כן!

בני־עשרה מארצות מיזרח־אירופה צוברים בלהיטות גדולה סמלים של „הקפיטליזם המערבי הרקוב". מתהדרים בכובעי ג'ייאר, ג'ינס, טי־שורטס, מגלגלים על לשונם שמות מכוניות ממערב, מושגים באנגלית וצרפתית. חדריהם גדושים תקליטי פופ, פוסטרים של כוכבים... ככה הם מבטאים הזדהות עם המערב. מוקפים סמלים שמשדרים „רווקאו", הם כאילו עוקרים את עצמם אל החופש, אל מעבר למסך הברזל.

אחרי ארבעים שנות קומוניזם, צומח בארצות האלו נוער קוסמופוליטי ושונה מאוד מהוריו. על התופעה דיבר הסוציולוג ד"ר גבריאל בר־חיים, מהחוג לסוציולוגיה באוניברסיטת תל־אביב, בכינוס השנתי של האגודה הסוציולוגית שהתקיים באויברסיטה העברית. הוא חקר את „משמעותם של חפצים מיסחריים עבור נוער ממיזרח־אירופה". את עבודת השדה ביצע בארצות אחרות (בריה"מ וגרמניה המיזרחית לא כלולות ביניהן). ד"ר בר־חיים ערך ראיוות לעומק עם 70 צעירים גילאי 16־21 וכן עם 20 צעירים יוצאי מיזרח־אירופה שחיים בבוסטון.

הצעירים משיגים אביזרים מאירופה באמצעות מישלחות־נוער, סטודנטים, תיירים. השוק השחור פורח והמחירים מרקיעים. אזרח מקומי שניתפס במקח וממכר עם זרים צפוי לעונש, אבל זה לא מרתיע את הצעירים. הם מסתכנים ואף מתאמצים להפגין בעלות על סמלי המערב. כל מה שבא משם, מוסיף להם סטאטוס ויוקרה. בעוד שחפצים ממחוזות אחרים, מהמיזרח־הרחוק, למשל, אינם נחשבים בעיני הנוער ליוקרתיים במיוחד. ואולי, כדברי ד"ר בר־חיים, זאת הדרך היחידה שבה הנוער יכול לצפצף איכשהו על החוק, עם קריצה, וכן להשתעשע במישחקי־לשון שאף הם פוזלים אל המערב. למרות, למשל, על הקיר כתובת: „לנין – לא, לנון – כן!"

מוצרי אלקטרוניקה, טרנזיסטורים, שעונים דיגיטליים, מסמלים בעיני הצעירים שפע מערבי, יעילות, מיגוון. הם מהווים סתירה גמורה לאפרוריות שמקיפה אותם במקומותיהם. לסטנדארטיות של הסחורות, המחסור, הבירוקרטיה, התורים הארוכים. נהייתם של צעירים אחרי חפצים שמסמלים את המערב הנכסף, אינה דומה, לדעת בר־חיים, לתופעה המוכרת בישראל. ההזדהות של צעירים ישראלים עם המערב הרבה יותר שטחית ואינה טעונה משמעות כה עמוקה.

התופעה המתוארת נפוצה רק בערים. ד"ר בר־חיים מוצא בה הרבה אירוניה: הנה, באמצעות תרבות הנוער, העולם המערבי חודר אל עבר למסך הברזל. והתחזית, לדעתו, ברורה: ככל שהשילטונות יוסיפו לנהוג בקשיחות, הנוער ירבה בגילויים של „רווקאו" והתרסה.

שלומית טנא

לתת עם כל הכיף

הבן של צימרמן מתחתן, צריך לבוא קומפלט עם מתנה. שתי בעיות: איך הפוזל הזה הצליח לתפוס את הבת של היבואן. ומה לקנות איפה ובכמה. מה עושים? דוחקים עד כמה שאפשר את המחשבה על המאורע המתקרב. ברגע התשעים, מבינים שזה לא עובר לבד, ושועטים לחנות הכי קרובה לבית, קונים משהו. בלחץ

הזמן וההיסטריה משלמים פי שניים או יותר וכל הדרך חושבים: הם יאהבו את זה? מה הם בכלל הביאו לבר־מצווה של בצלאל?... הפינקסנות הולכת עשרים שנה אחורה, ועד שמגיעים הביתה, כבר מסוכסכים איתם סופית.

וכך מתנות הופכות בעיה: צריך להתאים אותן איכשהו לזה שמקבל. מצד שני, המתנה זה אתה. היא משקפת את מקוריותך, טעמך ומצבך הכספי. ומצד שלישי, היא מגלה את יחסך האמיתי לנידון. אחרי זה, לך תקלע בול.

ומה עם הכיף? אין כיף. רק אם הופכים את הקנייה למישחק, אפשר ליהנות. ויש כללים למישחק. אגב, גם מי שחשבון הבנק שלו סובל מקשיי נשימה כרוניים, ותקציב המתנות שלו הוא בסדר גודל של דמי־חנוכה לאחר קטן שעוד לא מבין בכסף – יכול להביא מתנות. לזכור, אנחנו בעניין מתנות למבוגרים, ילדים זה בכי אחר.

כלל ראשון – מתנות לא הולכים לקנות בחנויות למתנות. חוץ ממיקרי חירום. לעומת זאת, חנויות לצעצועים, חנויות יד־שנייה ושווקים הם מקור בלתי נדלה לכל מיני טובין.

כלל שני – מסתכלים. בבית, ברחוב, בחנויות. מחפשים חפצים שיש בהם סוג של אמירה. דוגמה: מטאטא. לא, לא דוגמא טובה. אני יודעת למי הייתם נותנים מטאטא שתטוס עליו, אם רק הייתם יכולים. אתם לא יכולים. דוגמה טובה: סטופר. בכל חנויות הספורט. סטופר מביאים לאחד ממהר קבוע.

אחד כזה שאין לו זמן לכלום ותמיד כשאתם נפגשים, הוא „פשוט חייב לרוץ". אם יש לכם חבר כזה, תקנו לו, שישפר שיאים. דוגמה אחרת: מכירים את אלה שרואים את הכל בגרול ושוכחים את הפרטים? (כמו להזי־ריד את הפח, לקנות לך פרחים ביום הולדת). לא־לה קונים זכוכית מגדלת, שיוכלו לראות גם את הדברים הקטנים. זהירות! אם אשה מביאה לגבר זכוכית מגדלת, הוא עלול להחמיץ את הכוונה ולהיעלב. בייחוד אם הוא בטוח שהוא גדול מאהבי הדור.

כלל שלישי – לא בלהעליב. לא קונים ביקיני קטנטן לבת־דודה ששוקלת 120 קילו אחרי סורוקה, או ווקמן להלן קלר. כל הזמן זוכרים שמתנה, זאת מחווה של אהבה.

כלל רביעי ואחרון – הקשבה. מה הבן ארם אומר במישפטים הקטנים, הצדדים שלו. פעם באיזשהי שיחה, חבר אמר שהוא היה נוסע בכיף למערות במדבר יהודה, עם תרמיל גב וחליל. נרשם. ביום הולדת שלו החלק עם החליל, סודר.

מה מביאים לאדם ש„יש לו הכל?" – הולכים לחנות מכשירי כתיבה, מזמינים חותמות. אם האיש שלכם מוצף בניירת, ודאי ישמח לקבל חותמות שיביעו את מאווייו הסמויים לטיפול בנושא: חותמות כמו: לשרוף / לקמט / לעטוף סנדוויץ' / די / נודניקים / בווה מוי / ועוד. אין ניירת כי עברו למחשבים – כותבים את כנויו הסודי בבית עם מישפט מתאים. משהו כמו: ממוש רובינשטיין / כל החיים לפניו / טל' להצעות 456־890. אם ממוש חולם להיות מנכ"ל, זה הזמן להזמין לו חותמת מתאימה. מתנה זולה יחסית. הייתרון הגדול: אפשר להזמין מה שרוצים. החיסרון היחיד: המבט המוזר שתוקע בכם המוכר בחנות.

עמית רייכר

פיסול במסרגה

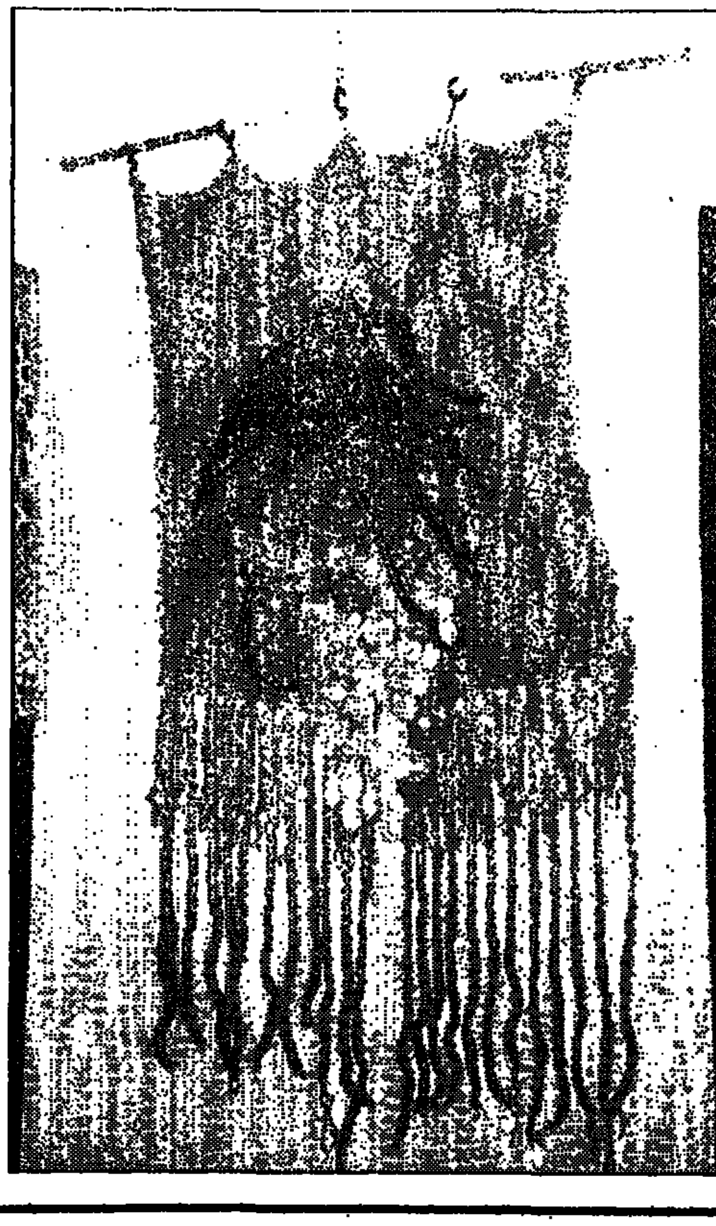

מי שחושב שמפסלים רק בחימר, בשיש או בעץ, יש לו טעות. רחל גינזבורג אומרת את זה ב...מסרגה, והיא יוצרת פסלים סרוגים משילוב של פישתן, צמר וחבל בדגמים תלת־ממדיים, שניתן לתלותם על הקיר. רחל, שיש לה סדנה לחוגים ואמנויות („כישורים", רח' ז'בוטינסקי 51, ראשון לציון, טל. 948220) תלמד אתכם להיות פסלים מקוריים בקורס בן 24 פגישות, שבמהלכו לומדים לשחק עם החומר, כפי שלשים גוש של חימר. לצורך זה משתמשים הרבה בליפופים, בשרשראות ובחומרי־מילוי כמו גלילי נייר־טואלט, צמר־גפן וחישוקים. קודם סורגים את הרקע, ועליו משחקים כיד־הדמיון הטובה. הצבעים חמים וטבעיים. מי שלא מגלה כישרונות פיסוליים, יכול לרכוש פסל סרוג במחיר החל מ־300 ש"ח.

רות יולס

מועדון קוראי ידיעות אחרונות
בן־יהודה 69 ת"א
טל' 03־243274
בשיתוף עם
אירופה טורס
EUROPA TOURS
טיולים מודרכים לחו"ל
במחיר הסביר ביותר!
פסח ואביב

איטליה, יוגוסלביה, אוסטריה, הונגריה.
13 יום – US$ 1277
(כרטיס טיסה 399 US$ – שרותי קרקע 878 US$)
תאריכי יציאה 12 אפריל 10 מאי

איטליה, שויצריה.
12 יום – US$ 1328
(כרטיס טיסה 399 US$ – שרותי קרקע 929 US$)
תאריכי יציאה 13 אפריל 11 מאי

איטליה.
11 יום – US$ 1199
(כרטיס טיסה 339 US$ – שרותי קרקע 860 US$)
תאריכי יציאה 13 אפריל 11 מאי

איטליה, שויצריה, צרפת, הולנד, אנגליה.
21 יום – US$ 1987
(כרטיס טיסה 419 US$ – שרותי קרקע 1568 US$)
תאריכי יציאה 13 אפריל 11 מאי

צרפת, הולנד, אנגליה.
11 יום – US$ 1144
(כרטיס טיסה 419 US$ – שרותי קרקע 725 US$)
תאריכי יציאה 13 אפריל 11 מאי

ספרד, פורטוגל.
15 יום – US$1399
(כרטיס טיסה 460 US$ – שרותי קרקע 939 US$)
תאריכי יציאה 12 אפריל 10 מאי 24 מאי

ארה"ב (כולל הונולולו) וקנדה.
28 יום – US$ 3078
(כרטיסי טיסה 674+849 $ שרותי קרקע 1555 $)
תאריך יציאה 20 מאי

ארה"ב וקנדה
27 יום – US$ 2785
(כרטיסי טיסה 424+849 $ שרותי קרקע 1512 $)
תאריכי יציאה 11 מאי 22 מאי

הודו, נפאל, תאילנד, פיליפינים, טאיוון, יפן, דרום קוריאה, הונג קונג.
36 יום – US$ 4149

תאילנד, פיליפינים, טאיוון, יפן, דרום קוריאה, הונג קונג.
29 יום – US$ 3818

לקבלת עלון מפורט: 03־231626, 03־240869
פרטים מלאים והרשמה בכל משרדי הנסיעות המורשים.